

Liber quartus

eos magl' q̄ se pascit ⁊ satiat: inuēta esca
eos vocat: p̄ illoꝝ defēsiōe hoiez ipugnat:
p̄ ipōꝝ q̄si amore rancit ⁊ vocē mutat: plu
mas deponit ⁊ tota hispida fit: ⁊ demissis
alīs iēdit. Hec āt oīa x̄po ꝑgrua sūt. Hā
t̄pe ad pullos suos. i. fideles magnū affe
ctū pietat' gerit: eos s̄b alīs p̄ceptōis sue
in vna fide ⁊ ecclia ꝑgregauit. S̄ miluū. i.
mūdū seuitēz eos defēnsauit: p̄ labore ⁊
amore n̄fo ī cruce tot' lā guid' appuit p̄ d̄
nob' q̄ de se curauit: nō t̄m p̄aē materiali:
s̄z etiā sacrali ⁊ spūali sue doct̄rie nos pa
uit: iuēta esca nos vocat dicēs: Matth. xj.
Vēite ad me oēs q̄ la. ⁊ one. est: ⁊ ego refi
ciā vos. p̄ n̄ra defēsiōe diabolū expugna
uit in cruce amore lāguēs ⁊ voce deficiēs
raue' fact' fuit s̄z ill' d̄. lxxvij. Raue fa
cte sūt fauces mee ⁊c. Ibi etiā plumas ⁊ ve
stimēta deposuit ī cruce flagellar': tot' his
pid' fact' fuit ⁊ diuinitat' sue potentā ab
scōdēs. alīs. l. virib' suis dimissis incescit.
Hec igit' oīa x̄ps p̄ n̄fo amore fecit. Qui
cū p̄re ⁊ sc̄to spū viuūt ⁊ regnat de' in secu
la seculoz. Amen.

Explicit liber quartus de simi
litudinibus rerum:

Incipit plogus libri quinti

Ecce de be

Hstias terre in fē spēs suas:
⁊ iumēta ⁊ oē reptile ter
re in genere suo: Hēn. j.
Deus hoiez in rex p̄moz
dio in hac dignitate creauit vt aīalia terre
oīa ei subiecta forēt q̄d̄m sine trāsgressiōe
p̄cepti qd̄ illi dederat in innocētia p̄mane
ret. An̄ sc̄ptura sacra Hēn. j. testat' tā q̄ tri
nū ⁊ vnū deū de hoie dixisse creādo: Faci
am' hoiez ad imaginē ⁊ similitudinē n̄raz: et
p̄sit piscib' mar' ⁊ volatilib' celi ⁊ vniuersis
aiantib' q̄ mouent' in fra. Et vt ipa q̄z aīa
lia homi obediēt ad nutū: moꝝ p̄mis crea
tis parētib' sup eadē aīalia terre d̄natū cō
cessit dicēns: Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ re
plete terrā ⁊ subijcite eā ⁊ d̄namini piscib'
mar' ⁊ volatilib' celi ⁊ vniuersis aiantib'
q̄ mouent' sup terrā. Et vt hō eozundē p̄ li
bito seruitio vti posset: de' an̄ aspectū ipi'
oīa ꝑgregauit vt ea nob' varijs lūf vni
uersitatib' p̄prietatē nature singula defig
naret: sic in iā p̄fato capto continet' Hēn.

Deꝝ postmodū interueniēte pctō p̄dicto
rū p̄moz parētū ex diuini trāsgressiōe mā
dati q̄ p̄fatū d̄nū hoīm sup aīalia bau
ta fuerit diminutū vt sui vinder inobediē
tia hoīs iobediētie causa fieret etiā in lu
ment': nō t̄m miserāte auctore etiā ex toto
sublatū: qz sic seueritate iusticie misericor
dia tempauit q̄ p̄dictoz aīaliū terre q̄daz
ꝑuerca sūt ad hoīs suppliciu: q̄dā hō reli
cta sūt ad hoīs obsequiū ⁊ nōnulla cessa
sūt ad hoīs istimāt' remediū. Hinc ē q̄
in x̄bis p̄posit' moyses aīalia terre tripli
noīauit. Hā noīauit bestias reptilia ⁊ in
mēta. Fecit in q̄t de' bestias terre lūf spēs
suas: ⁊ iumēta ⁊ oē reptile terre in genere
suo. Hā q̄ sunt ad suppliciu hoīs bestias
noīauit: qz bestia fin' istis. dicit' q̄si vastia
a vastādo put sunt leones ⁊ vrsi ⁊ aīalia
agrestia q̄ hoīs q̄nqz imant' lacerāt et
deuastāt. vñ dicit' Eccl. xxxij. Quia bec ad
vindictā creata sūt bestiaz dētes ⁊ sc̄pū
⁊c. Que hō p̄stāt remedia reptilia nunci
pauit. Hā ex tyr' ⁊ serpētib' ⁊ alijs q̄ rep
tāt sup terrā q̄ venenosa existant: saluti
fera t̄m antidota p̄fici docent' a medicis q̄
venenis ⁊ morib' varijs salubrit' obd̄stunt.
Leteꝝ aīalia illa q̄ in obsequijs ⁊ vsib' va
rijs homi famulant': moyses in x̄bis p̄po
sit' iumēta noīauit. Que recte vt dicit' Ba
sili' iumēta dicta sunt q̄si hoīs inuamēta:
put eq̄ vel boues ⁊ alia consilia q̄ hoīb' in
necessitatib' auxiliū p̄bēt. Hō t̄m aut bec
iumēta hoīb' p̄bēt corpalia inuamēta: sed
in sup eis porrigūt spūalia documēta: p̄f
q̄ eoz doctrinā req̄rere iubent'. Job. xij.
Interroga in q̄t iumēta ⁊ docebit te. nō q̄
dē documēto x̄bi: s̄z poti' exēpl' eo videlz
mō q̄ sapiēs in p̄uerbijs dicit: Gade ad for
micā o piger ⁊ cōsidera vias e' ⁊ discē sapi
entiā ⁊c. P̄ouer. vij. P̄oꝝo qz scriptura
diuina nō t̄m de iument' h̄mōi: s̄z etiā de
aīalib' alijs vt bestijs ⁊ reptilib' ad infor
mationē nostrā exēpla introducit: sic Sa
lomon foritudo d̄nē iusti leoni assimilauit:
P̄ouer. xxvij. Iust' q̄i leo fidēs ab hō
terroze erit. Et d̄n̄s serpentis prudentiam
nos imitari mā d̄auit dicēs Matth. x. Esto
te prudentes sic serpētēs ⁊c. P̄propositū me
um est in h̄ quinto libro generaliter de aīa
lib' terre ⁊ bestijs ac reptilib' ⁊ iumentis
exēpla introducere p̄t̄rima: ⁊ ea l3 breui
ter morib' adaptare: libroꝝ ꝑcedentiū or

De anim
in materia ⁊ capite cōsum
lib. De vna videlz laudē ⁊
mores sup iumenta terre q̄
mōdoque in terra seculoz. An
Explicit plogus.
Incipit liber quintus. L3

Distū
in plurib'
vel impo
rat. Nam
mel' si n
erret' h
p̄p̄t' h
Hō t̄m p̄stāt remedia reptilia nunci
pauit. Hā ex tyr' ⁊ serpētib' ⁊ alijs q̄ rep
tāt sup terrā q̄ venenosa existant: saluti
fera t̄m antidota p̄fici docent' a medicis q̄
venenis ⁊ morib' varijs salubrit' obd̄stunt.
Leteꝝ aīalia illa q̄ in obsequijs ⁊ vsib' va
rijs homi famulant': moyses in x̄bis p̄po
sit' iumēta noīauit. Que recte vt dicit' Ba
sili' iumēta dicta sunt q̄si hoīs inuamēta:
put eq̄ vel boues ⁊ alia consilia q̄ hoīb' in
necessitatib' auxiliū p̄bēt. Hō t̄m aut bec
iumēta hoīb' p̄bēt corpalia inuamēta: sed
in sup eis porrigūt spūalia documēta: p̄f
q̄ eoz doctrinā req̄rere iubent'. Job. xij.
Interroga in q̄t iumēta ⁊ docebit te. nō q̄
dē documēto x̄bi: s̄z poti' exēpl' eo videlz
mō q̄ sapiēs in p̄uerbijs dicit: Gade ad for
micā o piger ⁊ cōsidera vias e' ⁊ discē sapi
entiā ⁊c. P̄ouer. vij. P̄oꝝo qz scriptura
diuina nō t̄m de iument' h̄mōi: s̄z etiā de
aīalib' alijs vt bestijs ⁊ reptilib' ad infor
mationē nostrā exēpla introducit: sic Sa
lomon foritudo d̄nē iusti leoni assimilauit:
P̄ouer. xxvij. Iust' q̄i leo fidēs ab hō
terroze erit. Et d̄n̄s serpentis prudentiam
nos imitari mā d̄auit dicēs Matth. x. Esto
te prudentes sic serpētēs ⁊c. P̄propositū me
um est in h̄ quinto libro generaliter de aīa
lib' terre ⁊ bestijs ac reptilib' ⁊ iumentis
exēpla introducere p̄t̄rima: ⁊ ea l3 breui
ter morib' adaptare: libroꝝ ꝑcedentiū or

animē in maribus et caplis cōformiter p̄se-
quēdo. Ad illius videlicet laudē et gloriā q̄
docet nos sup iumenta terre qui est deus
benedictus in secula seculor. Amen.

Explicit plogus.
Incipit liber quintus. Caplm: I

Abstinētia
in plurib⁹ hoib⁹ iram
vel impatiētā gene-
rat. Nam sic canis fa-
melic⁹ si nimis fame
exercit⁹ cōuertit in
rabiē. Sic etiā hō gu-

stosus si paululū abstineat et ieiunet efficit
ipatiēs et furiosus: qz delictijs assuetus nō
pōt famē pati. Et tales erāt iudei ieiunan-
tes q̄b⁹ dñs dixit Esa. lviij. Ecce ad lites et
p̄tētiōes ieiunāt et p̄cutit pugno impie. S̄
q̄d dicit Maxim⁹ in sermone de natali: Ieiunū
pacē dz nutrire nō iurgia. Quale autē
illō est q̄ nō vescerit carnib⁹ et de ore tuo oī
esca fordid⁹ egredietur maledictū. Itē ab
stinētia deuota diabolū fugat. Itā sic fa-
mes valida expellit lupū s̄ nemoze: ita ab-
stinētia deuota diabolus expellit ab hoīe:
Mar. ix. Hoc genus demonior⁹ nō ē eicitur
nisi in orōne et ieiunio. Dicit Amb. q̄ hō ie-
iunus spūto suo serpente corpale iterficiet:
q̄to ergo mag⁹ ieiunū deuotū spūale Ju-
dith post ieiunū caput Holofernis ampu-
tauit: Judith. iij. Micro. Sagittas diaboli
ardent⁹ ieiunior⁹ et vigiliar⁹ frigore restrin-
gere debem⁹. Ps. xxiiij. Ego at cū mihi
molesti essent iduebar cilicio: humillabaz
in ieiunio aīaz meā. Itē abstinētia pluri-
mū est vtil ad deponendā vetustatē p̄aue
psuetudis. Itā serpens qm̄ senio se grauātū
sentit et pellē veterē cupit deponere vt re-
nouet: p̄mo a cibo abstinet plurib⁹ dieb⁹:
vt sic pellis ei⁹ facilliter relaxet. Quid autē
est vetusta serpētis pellis nisi p̄aue et ve-
tus psuetudo carnal⁹ corruptiōis: quam si
quis deponere appetit oportet q̄ p̄us ab-
stineat a cib⁹ et delictijs. Itē Leo papa dicit
in sermone de ieiunio. x. mēsis. q̄ p̄ volūta-
rias afflictiones abstinētie caro p̄cipiscē-
tjs mox et spūs virtutib⁹ renouat. Itē
sup flue delectatiōes gula vindicāde sunt
p̄ afflictiones abstinētie. Itā leo cum se ni-
mis ingurgitasse sentit: plures dies non
manducās abstinet a cibis. Sic qz super-

fluitas et voluptas tibi expiāda est in cibi
subtrahētiōe et afflictioē ieiunij. Grego. La-
ro leta traxit ad culpā: afflictā reducat ad
veniā. Itē Bern. dicit: P̄ter h̄ q̄ a licit⁹ ab-
stinem⁹ ea nob̄ que dñs cōmissim⁹ illicita
condonantur. Caplm: II

Accidie tētatio

Accidie tētatio
sillis ē morali canis rabidi. Itā
qui mordent a cane rabido ter-
ribilia somniāt: et timēt in somno et turbā-
tur: sine causa sūt stupidi: oēs respiciūt et
a nullo respici volūt: et etiā si passio inua-
luerit oēs potū respuūt: aquā timent et la-
trāt vt canes: et ita timidi sūt vt p̄ timore
cadāt: et tales cito moriunt nisi eis citius
succurrat. Ille igit⁹ mordet a cane rabido
qui tētāt de accidie vitio: et tales somniāt
terribilia et timēt sine causa. Quasi em̄ ter-
ribilia somniāt q̄ ea q̄ facilia sunt difficilia
estimāt: et idcirco sine causa illa aggredi vt
p̄seq̄ formidāt. Somniās em̄ aliq̄d terribi-
le timet vbi nullū piculuz timent: qz illud
q̄d p̄ somniū cernit non vera res s̄ imago
rei existit. Est em̄ somniū put dicit p̄dus
fantasma aliq̄d extrinsec⁹ apparēt in somno.
Fantasma autē est silicudo rei imaginare et nō
ip̄a res. Tal em̄ accidiosus hō est cū q̄ ali-
q̄d laboriosus occurrit faciendū: deficient
spū qm̄ stupid⁹ fit. Itē oēs laborātes in-
tuet et ip̄e piger exis: piger tñ videri vt re-
putari nō patit. Et si in ip̄o accidie passio
inualefcit omnē potū. i. p̄ceptionē doctri-
ne salutifere renuit: aquā p̄nic timet et re-
fugit: et p̄re tedio vite vt canis latrat: qz in
omnib⁹ impatiēs semp̄ cōgrit et murmu-
rat. Ad spūalia autē et virtuosa ita accidio-
si et interdū timidi et pusillanimes sunt q̄
omnia dimittētes in desperationē ruunt:
p̄pter q̄d tales amissa diuina gratia citius
moriunt in aīa nisi eis adhibeat alicuius
spūalis remedij p̄ q̄d excitent debita me-
dicina. Et ideo Ap̄ls dicit. ij. Corinth. vij.
Tristitia seculi. i. accidia mortē opat. s. ant
me. Unde sicut mortuo corpe impossibilis
est oīs aiālis motus: ita accidios⁹ animo
impossibile videtur esse omne laboriosum
opus. Itē Seneca dicit in epla. lxxij. Itō
putāt accidios⁹ posse fieri quicq̄ q̄d face-
re nō pūt ex infirmitate sua de virtute fe-
rūt s̄. nētā. Itā hec ad que imbecilles su-
mus dura atqz intoleranda credimus tor-

pbenda surgit ex altera ad illam adipiscē-
dam ad papam appellant: & prebenda reli-
cta super eam litigant & causantur. Et in-
terim deus confert alicui illam simplici et
bono qui eam non expectabat: nec curam
adhibebat: *Vu. j. Deposuit potētes & sede
& exaltavit humiles. Caplm: VI*

Amicus fraudu-
lentus qui solum vtile sibi intē-
dit deficienti vtili efficitur ali-
quando inimicus. Nam pulli vulpiū quā-
do non inveniunt lac in matris vberibus
mordent dentibus & lacerant: & tanquā
trancam reputant. Sic amici fraudulentī
nisi vt solebant dederint in ore eorū qui-
piam: suscitant bellum super eos: vt dici-
tur *Mich. iij.* Item patet q̄ amici qui
est causa vtilitatis tādiū stat quādiū vtili-
tas durat: exēplo canis qui diligit os car-
neum amplectitur & conseruat quādiū inue-
nit in eo q̄ rodāt: sed nudum sine carne re-
liquit. Unde *Seneca: Qui vtilitatis cau-
sa assumptus fuerit: tā diū placebit quādiū
vtilis erit.* Item amici vtilis assimilantur
muribus qui in plenilunio crescunt: si-
cut quedam marina faciunt: sed decescen-
te luna minuuntur. Sic amici qui sunt cau-
sa vtilitatis crescunt crescente luna. i. for-
tuna: sed ea diminuta minuuntur: vt *Poe-
ta dicit: Cum fu eris felix multos numera-
bis amicos. Tempora si fuerint nubila so-
lus eris. Caplm: VII*

Amor spiritua-
lis trahit ad superna: s; amor
animalis & carnalis trahit ad
terrena: q̄ apparet p̄ exemplum in forma-
tione animalium. Nam formatio in anima
h̄ bruto et completo faciem habet reflexā
ad terram: soli homini faciem erectam na-
tura seruauit. Unde *Poeta: Pronaq; cū
spectent anialia cetera terrā. Os hominē
sublime dedit: celumq; videre.* Unde *Ba-
silius dicit: Pecudes omnes terrene sunt
ideo curuantur ad terrā. Sed est alia plan-
tatio celestis homo quāquātū habitu figu-
re tantū dignitate distat a brutis. Illorū
est facies deorsum: tuum de caput in sub-
lime erigit. Sed si te sedaueris corpis vo-
luptate compatus es iumentis insipitib?
& illis factus es illis. Sic ergo cū p̄ amorē*

fiat quādam spūalis formatio: q̄ anima i illi
rei quā diligit silitu dīnez transformat: ille
qui habet amorem spūalem & rōnalem: h̄
caput. i. mentē eleuatā ad supna: sed ille q̄
habet amorem animalē. i. voluptuosam et
carnalem habet eam tanquā brutū animal
inclinatā solū ad infima: *Ap̄ls ad Colof.
iij. Que sursum sunt sapite: nō que sup ter-
ram.* Item amor spūalis in quo consistit
vita aie tanto diutius conseruat: quō ho-
mo minus h̄ de terrene cupiditatis ardo-
re. Nam ceruus qui vt dicit *Plinius nūquā
febze sentit diutissime viuūt. s. plus quā cen-
tum annis. & hoc compertum est in ceruis
Alexandri post eius mortem capris p̄ cen-
tū annos qui habebāt anulos aureos in
naribus ab eo sibi missos. Quid enim est
sustinens febris nisi ardor cupiditatis? Qui
ergo hac febre caret diutius in vita mora-
tur: quā qui caret cupiditate longanimis
conseruat in charitate. Amor em̄ charita-
tis est calor anime vitalis. Unde *Idugo de
sancto victore: Scio inquit anima mea: quia
amor est vita tua. Unde. j. Job. iij. Scim?
quoniam translati sumus de morte ad vi-
tam quā diligimus. Hanc aut vitam amo-
ris exinguit virus cupiditatis. An Aug?
dic q̄ charitatē venenū ē cupiditas. Item
amor spūalis facit scōs viros non sentire
ruinā vel aduersitatē rex spaliū. Nam catt?
quā ab alto cadit sup āteriores pedes se re-
cipit & vir p̄ casus aliquā lesionē sentit vel
incurrit. Sic sc̄i viri cū p̄ aduersitatē incur-
sum cadūt ab alto p̄sp̄eritatis tempalini:
recolligūt se sup āteriores pedes. i. firmāt
se in affectib? spūaliū. Sūt em̄ anteriores
anime pedes spūaliū affectiones quā autē
posteriores sunt affectus tempales: *Ap̄ls
ad Philip. iij. Queretro sunt obliuiscēs
ad anteriora me extendens. Et ideo sancti
viri casum tempaliū tanto minus sentiūt:
quō in amore spūaliū vehementius in-
ardescūt. Item amor charitatē est ignis
spūalis qui animā non vastat s; renouat.
Unde mentes deū amantū silēs sunt cin-
gulis quibusdam qui sūt de corio salaman-
dre. Est em̄ quādam genus salamandre cu-
ius pellis villosa ad modum pellis viruli
marini ex q̄ ad vltus regū sūt cinguli: & h̄
cinguli post multam vetustatem in ignem
p̄iecti non exurūt s; renouant: *Ap̄ls ad
Ep̄hes. iij. Renouamī spū mentē v̄re &c.****

Charitatis frater

ne lege implere castiores nos docet. na b aiala i grege viuunt: sua spēs diligunt: dētib' ligna pēdūt: r ad sua latibula fert r miro mō ea dēducūt. Itā vnū p vebicu/ lo pedib' eleuat' supinū ponūt: r inf' eius crura absēta ligna cōponūt r sic cū onera tū ad latibula sua trahūt quē exonerant r cū s'balitare multa sibi bitacula parāt. Do cēt igit' nos castiores inf' hoīes socialiter r amicebilit' viuere: exēpla virtutū ab alijs auide cape qđ est ore arborū ligna pēdere r ad n're ment' hitationē d'uertere. Q' aut vn' onera p alijs portat docent nos illā le gēz charitat' adimplere: de q' Apłs dicit ad Gal. vj. Itē alter' onera portate: r sic ad implebit' legē xpi: r p'cipue debemus nos implecē inuare ad edificādūz mēt' domū in habitaculū dei. Itē charitat' ordo requirit vt fortiores in laborib' debiliores p'cedant: vt eoz tā exēplo q' auxilio ibecillio res laborē facili' ferant. Exēplo. s. ceruoz q' sumia inuēsa r maria trāfēūt: tūc for tiores in natādo p'cedūt: q' debiliores in natādo capita supponūt: r sic sibi succedē tes inuicē laborē leui' ferūt: vt dicit Psido. Apłs Ro. xij. Debem' nos firmiores ibe cillitates infirmoz sustinere. Ca. XV

Carnalis hō as

similaf herindi serpēti q' moraf in aq' a q' p'cussi obzige sūt in hy dropisim: quā multi bonā vocāt: qz bouis stercore vitē: vt Psido. dicit. Tales sunt car nales hoies in aq's voluptat' viuētes qui efficiunt vt hydrofici insatiabiles de ip sis delectationib' carnis: sic hydrofici de potu. Et hi dū in carnalib' gloriānt quasi stercoib' bouis vtunt. Gloria em' viri pec catoris stercoz r vermīs est. s. Machab. ij. Et q' stercoz bouis est ipā imūdiācia car nis in q' luxuriosus delectat': Theno. iij. Qui voluptabant' in croceis aplexati sūt stercoza. i. sp'et' delectationib' spūs ample rant carnalia vitia. Et etiam serpens rina triz que veneno aquas inficit: vt Lucan' dicit: r talis ē delectatio libidinis que eti am aquas marnonij inficit veneno pec catori. Caplm: XVI

Caro nostra as

milatur vacce. Vacca enim impingua / ta iugum abijcit cui minus pasta se libe / re subijcit. In fumo autem proprio lacens r torpens pinguefcit: r maxime si a labore subtrahat. Sicut igit' vacca ex cibo: ex le / cto sine fumo r ocio impinguaata iugum re / culat. Sic etiā caro nostra ex refectione gu / le r fumo lu rurie r ex ocio in crassata recal / citrat: r iugum spūs portare recusat: Deu / tero. xxxij. In crassatus est dilect' r recal / citrauit rē. Contra aut' caro laboribus r abstinētia domita: iugo spūs subdit mā / sueta: ppter qđ dicebat Apłs. i. Corinth. ij. Castigo corpus meū r in seruitutem re / digo rē. Unde carnis lasciuia domanda ē ad modū iuence. Est em' iuencea iuennis vacca qñ iam iugo est apta: vt dicit Psido. que q' est aial lasciuū iugo fortiori pmit r stimulo pungit' vt recte bonē sequat. Sic qñ caro lasciuia est bz forti iugo penitētie pmi r penaliū operū stimulo molestari: Eccl. xxij. Seruo maliuolo torura r cō / pedes. Item carnis r cupiscentia assumt' laf syrene que dulcedine sui cātus hoien domire facit quē cū viderit p'lopitum pōz tar ipm ad locū sicuz r cogit ipm coire se / cum: quod si noluerit vel non poterit ipm occidit r comedit. Quasi ergo pestifera sy rena est carnis r cupiscentia cuius cantus dulcedo est delectatiōis suggestio ad quā tūc homo dormit qñ ratio p negligentiam non resistit: sed tūc ad sicū ducit qñ p in / teriorem p'sensum aqua g're vacuat: r tūc cū syrena coit cū ad opus peccati puenit: q' si hō forte tā interiūs tactus aliq' cōpū / ctione refugeret vel impedimēto aliq' p'st / cere nō valuerit tūc acriori pugna tētatio / nis inuadit a q' nōnū ē. s. p'sternit: r peti cō / suetudine deuorat: Esa. xij. Syrene in de / lubris voluptat' rē. Itē r cupiscentia car nis assumit' scorpionis: cuius venenūz sic dicit Plinius p tridūū valde ledit r tan / dem lenta morte p'mit nisi citi' succurrat. Sily' r cupiscentie venenū valde ledit qua si p tridūū. pmo. s. in delectabili cogitatio / nes: cō in p'sensus adbibitione: tertio xō in opis impletione. Opus em' lu rurie len ta morte p'mit: qz nō statim sz post finē vi uendi ad eternū supplicij p'ducit. Item caro nostra p humilitatem penitētie mor tificata efficit anime medicina: cuius exē / plum apparet in rubeta sine in borace que

verticalis text in left margin, likely a commentary or gloss.

Liber quintus

est genus rane venenosae que lz sit veneno
sa valde: tamē p incinerationem p dicit vim
veneni r virtutē medicine magnā recipit.
En̄ valet ad cutis r carnis p dicit recupera
tionē r nervoz consolidationē r vlnēz defic
cationēz si debite illo cinere quis vtaf: sic
lz caro veneno sit infecta r p dicit: p in
cinerationē tñ. i. p mortificationē pñie hu
miliata efficiat aīe medicina: qz. s. p eius af
flictionē r mortificationem virus lurie
extinguit: meritum p pctm̄ pus p dicit res
taurat. nerul. i. virtutes aīe p solidant et
roborant r vulnera tentationū cessant et
excitant. **¶** Hic carnis vitia remouent assi
duitate laboris cuius exemplū apparet in
capreolo: qz sicut dicit **¶** Constatinus in ve
locitate moris r assiduitate discursus ca
ro capoli a supfluitate expurgat r saporis
r odoris fuitas ab eoz carnib⁹ amputat:
r tenerior r digestibilior efficiat. Sic etiaz
ex sollicitudine boni opis r assiduo motu
laboris caro nra a vitioz carnaliū passio
bus expurgat: qz nutrimentū est ocium:
¶ Eccl. xxxij. Mitte seruū. i. carnē in opati
onē ne vacet: multā em̄ maliciā docuit oci
sitas. **¶** Hic carnis vitia sive tentatio meli
us fugiendo q̄ resistendo euadit: sicut ca
pitolus nō vngue neqz dente: s; sola velo
citate fuge a canib⁹ neqz defēdit. vñ **¶** Apl's. j.
Cor. vi. Fugite fornicationē. **¶** Ca. XVII

¶ **C**astitas hominis
assimilat castrationi bouis. Hā
bos post castrationem p ficit in
roboze r virtute r efficiat magis domitus et
maturus r q̄ctus r ad laborē magis aptus
r hūloris incessus: in q̄bus significat qz p
castitate volūtariē r integre seruata quaz
castratio significat (de q̄ dñs dixit **¶** Matth.
xix. qz sunt eunuchi q̄ seipos castrauerunt
pp̄t regnū celoꝝ) hō disponit ad augmē
tū gfe ad suscipiendū māfuctus iugū di
scipline ad maturitatē pñie: ad quietē con
scientie: ad laborē qz obediētie: r ad gra
uitatē modestie. **¶** Hic caste viuētēs liberā
tur a multis curis r piculis q̄ iugati pa
tunt r illaqueant. Et ideo p̄tinentiā vo
lentes r p̄tinetē viuētēs sunt siles casto
ri q̄ sentiens se a venatoribus ppter testi
culos q̄ri q̄s h; medicine aptos: duz ipos
venatores p̄ntit testiculos sibi abscondit
r venatoribus derelinqt: r sic se ab eis re

dimit: r ideo castores a castrādo vocant.
Et hoc testificant d castore **¶** Psido. **¶** Licet
Iuuenal: **¶** Physiologus r **¶** Plinius. Qui
dam aut auctores hoc negant: qz forte tñ
ipoz aliq̄ est spēs q̄ hoc facit. **¶** Hic s; siles
sunt p̄tinentiā vouētēs. i. q̄ semetipos nō
carnaliter s; spūaliter castrāt ppter regnū
celoꝝ: r ne per desideria r voluptates car
nis capiant a venatoribus infernalib⁹. i.
a demonibus. **¶** Caplm: XVIII

¶ **C**autelis et cir
cūsp̄ctionibus multī sancti vi
tū abūdant maxime in exteriori
bus. **¶** Unde sunt siles p̄thēre q̄ est in pel
le exteriori minutis orbiculis sup̄picta
vt ex maculaz varietate tota videat exte
rius oculata. Sicut de sanctis aīalibus di
cit **¶** Apocalyp. iij. qz erāt plena oculis an
te r retro. Et isti oculi sunt eoz prudēssi
me cautele r circūsp̄ctiones. p̄uide q̄bus
vident quō sit eante ambulandū in omni
bus: vt dicit **¶** ibidē qz isti oculi sanctoꝝ an
malii erāt ante r retro. Nam ante est can
tela multiplex r circūsp̄ctio x̄ntū: sed re
tro cautele r circūsp̄ctiones vitioꝝ. vt an
te habet oculos. i. cauteles in puisione fi
turoꝝ: r retro ex memoria p̄teritoꝝ. vel an
te habet oculos in p̄templatione spūaliū:
retro nō habet oculos. i. cauteles multas
in dispensatione temporalii. **¶** Unde subtili
ter p̄templant eterna q̄ sunt ante r p̄uide
ter dispensant temporalia que sunt retro.

¶ **C**apitulum: XIX
¶ **C**ecitate mētis
fugare nos docet lacerta. Est
em̄ q̄dam lacerta saura dicta:
vt dicit **¶** Psido. cuius oculi duz p̄ senectute
caligant: foramē intrat parietis r h̄ solem
oculos apiens lumen recipit. Quasi lacer
ta caligans ex vetustate est pctōꝝ cecatus
ex lōga peccādi p̄suetudine. **¶** Hic si vult lu
men gfe diuine recipe oportet qz intret fo
ramen pietis. i. amaritudinē pñie vel regu
laris obediētie: r vt ibi oculos mētis. i. in
tellectū p̄ orōnē r affectū p̄ deuotionem so
li. i. xpo aptat. vel apiunt oculi aīe lumini
celesti gfe p̄ p̄titionē r p̄fessionē in fora
mine pietis. i. in aritudine larificationis: r
tunc recipitur lumen gratie celestis. **¶** **¶** Ca. XX
xxxv. **¶** Apient oculi cecoz. **¶** Ca. XX

¶ **C**anim
¶ **C**onspir
¶ **C**ausa
¶ **C**onfiteri

¶ **De altitudinē reārit mōtē.** i. altitudinē pueria
 nōis: *Esā. ij.* Venite ascēdam⁹ ad mō. rē.
 In cui⁹ signū dñs orare volēs mōtē ascē-
 dit: *Mat. xliij.* Jtē reārit cauernā. i. latibu
 lū securitar⁹ ⁊ solitudis: *Mat. vj.* Tu cū
 oraueris itra cubiculū tuū ⁊ clau. rē. Jtē
 planiciē ⁊ latitudinē dilectiōis vel plani-
 dem. i. bassitudinē hūilitat⁹ vel planiciem
 i. tēperie sobrietat⁹. s. vt p̄tēlaroz non pl⁹
 sapiat q̄ oportet sapere: ⁊ tō nō dūt p̄ plū
 p̄tionē ascēdere: s; se i hūilitate tenē: *Eccē. ij.*
 Altiora te ne q̄ner⁹. Jtē p̄tēplatiōis q̄
 es aīas ipinguar: sic sōn⁹ ipinguar glires.
 Glires cū sūt lōgi mures q̄s somn⁹ effie p̄i
 gues. Tota enī h̄yeme dormiūt ⁊ reāscūt
 q̄l moriū. Significāt q̄ eos q̄ sūt in cōtē-
 platiōe diuini p̄sistētes: q̄ dū itrozus i se-
 metip̄s ab exteriorib⁹ tumultib⁹ femoti:
 dūtiū i p̄tēplatiōe p̄sistūt: q̄l lōgo sōno
 dēscētes iterna p̄solatiōe piguescūt: ⁊ dū
 exteriorib⁹ curis ⁊ actib⁹ moriū n̄ mira-
 bili piguedie grē interi⁹ imbuunt. Jtē
 p̄tēplatiō vel orō facit nos cognoscere sta-
 tū mētis nrē ⁊ ei⁹ defectū. Nā onager q̄n
 nescit vbi femia sua sit: i mōtē altū ascēdit
 et solo statu percipit vbi sit. Sic hō q̄ vbi. i. i
 quo statu sit mēs sua vel p̄scia nescit: d; p̄
 p̄tēplatiōē ⁊ oratiōē in altū ascēdere et
 ibi illuminat⁹ ⁊ si nō visidē. i. certa cogni-
 tione: saltē i q̄dā odore. i. q̄dā pbabili cō-
 tecturatiōe p̄pēdet ⁊ cognoscat de statu vl
 de defectu ante sue: *Esā. liij.* Ecce itelliget
 seru⁹ mē: exalta. ⁊ eleua rē. Tūc seru⁹ dei
 itelliget q̄lis sit cū in altū cōtēplatiōis
 eurgit. **Capitulū: XXVIII**

Contritio hūmi
 c **o**lis trahit de corde pctōis vene-
 nū culpe: ⁊ mitigat morū ⁊ tri-
 sticiā p̄scie sic musce strite: ⁊ sup morū ara-
 nec venenose apposite venenū extrahūt ⁊
 dolorē leniūt vl alleuiāt. Nā p̄tiritio musca-
 rū imūday p̄tiritio ⁊ p̄nā turpiū actionū.
 Morus at venenose aranee ē cōsensus vl
 p̄tetratio actiōis: seu tētatiōis male. Nā
 circa B exēplū nota q̄ musca viua sit ara-
 nec esca: mortua autē ⁊ p̄trita sit mor⁹ ara-
 nec medicina. In q̄ signat q̄ pctm̄ in hoīe
 viciū diaboli pascit. Sz cū p̄ p̄nā ⁊ cō-
 tritiōē mortificat⁹: v⁹ diaboli euacuat⁹.
 Vel musca mortua ⁊ cōtrita: est caro vitij
 mortificata ⁊ p̄nē afflictiōib⁹ attrita q̄ ara-

nearū moribus obstitit: qz demonū tēta-
 menta repellit. **Caplin: XXIX**

De disvitiū dia
bolus sup oīa diligit: imo vt ip̄s
 nutriat interdū oīa vitia extin-
 gult extrūseca. Et iō diabol⁹ filius ē sui. Nā
 lus sic dicit p̄li. iterdū viginti filios parit ⁊
 qñq; oēs deuorat p̄ter p̄mū: quē p̄ ceteris
 amat: ⁊ p̄mo p̄mā mamillā dat. Sitr dia-
 bolus q̄uis in hoīe multa vitia q̄l multos
 filios pariat: tñ qz p̄ma radix oīm ē in cor-
 de: iō corruptiōē cordis sup oīa fouet et
 amat: ⁊ p̄pter ip̄am cōseruādā ⁊ nutritiōē
 etiā alia vitia extingere nō curat: qd̄ ma-
 xime apparet in h̄yocritis qz q̄l oīa vi-
 tia oriunt⁹ ex intentiōe cordis sinistra. Ad
 quā nutriendā ⁊ p̄seruādā i eis nō curat
 imo gaudet diabol⁹ qz oīa vitia exteriora
 restringat. s. qz vitiū gula restringat p̄ ab-
 stinentiā: vel luxurie p̄ p̄tēnētiā vel ligue
 p̄ doctrinā sanctā: vel auaricie p̄ elemosy-
 nā ⁊ sic de alijs oibus nō curat diabolus:
 dūmō cordis intētiō q̄ ē vt p̄mogenita ei⁹
 p̄maneat ⁊ cōseruet corrupta. Sic ei dia-
 bolus bñ qz si ē prana intētiō q̄ p̄cedit per-
 uersi⁹ est oē opus qd̄ seq̄t q̄uis rectū esse
 videat: sic h̄yego. dic. Jtē d; p̄rio cor re-
 parari: deinde extiora opa reformāda vl or-
 dinādā sūt. Nā aranē aīa fracta tela nō egre-
 dit ad venādū nisi p̄ illa reformata quā
 sp̄ a medio icipit reparare nihil extrema re-
 putās q̄ diu mediū ē fractū. Sic aīaz siue
 vitā p̄ pctm̄ fractā: p̄mo d; hō reparare p̄
 p̄niam icipiedo a medio. i. a corde ante qz
 egrediat⁹ ad opa extiora faciēda: qz rema-
 nēte interi⁹ fractura pctm̄ cēt meritozla
 opa extiora. *Mat. xliij.* Mūda p̄us qd̄ i.
 rē. h̄yego. i. moral. Si semel cor itētiōe cor-
 rūp̄it: seq̄nt⁹ actiōis medietas ⁊ terminus
 ab hoste calido secure possidet. Qm̄ totā
 arborē sibi fruct⁹ ferre p̄spicit: quā venens
 dente in radice vitiauit. **Ca. XXX**

De hoteles hoies
ostilesca ib⁹ q̄ p̄cussū canē ⁊ vlu-
 lātē oēs lacerat ⁊ p̄sequit⁹. Ita
 et hotez adūitate p̄cussū crudelis nō adiu-
 uat: s; poti⁹ detrahēdo lacerat dicendo qz
 hū meruit. *ps. lxxvij.* Sup dolorē vul. rē.
 Voc. h̄ic malis nostris cumul⁹ accedit qz
 cū miseris aliqd̄ grauitatis instigat q̄ per

eat occidit mēte sic pot' murē. Dicit enim Aristo. q' mus nō potat & si potauerit morit. Tūc ei delectatio peti potat: qm̄ in eaz p'sentit. **Ps. cvlij.** Intrauit sicut aq' in t're riora ei'. & tūc aia occidit: qz petm̄ cū consumatū fuerit generat mortē. **I**tem delectatio est causa mortis ante: sic dicitur dulcedo mellis ē cā mortis vni. **Māqz** visus aliquū altissimas arbores scādit & fruct' & mel q' rit ibi & sepe dū esurit ad eū dē locū redit. **A**n venator circa pedē arbor' sudēs atqz palos accurtissimos vndiqz circūcēgit & an apurā vñ erit mel malleū pōderosū cū fu ne suspēdit: veniēs q' visus esurientes & mel de arbore trahere cupiēs p malleū ipedit: tūc ille malleū a se abijcit: s; q'to forti' eū pellit: tāto graui' rediēs caput ei' pcutit: et sic tā diu fit q'usqz ex frequēti ictu caput ei' debile deficit: cadēs q' sup palos ruit: & sic p'p'ia stulticia se occidit. **S**ifr dum hō dulcedinē sine delectatiōes peti q'rit malleus diuini sermōis de q. **Mie. xliij.** Verba mea quasi malle' p'teres petras: petm̄ ipz phibēs ei resistit: quē dū pctōz abijcit et a se p'ijcit: fm̄ illud: **Ps. clix.** Proieci s'i sermōes meos retro: sū: i' ipz forti' ipingit & finalr' deficiēs i' petm̄ ruit qd' ad eter nū interitū trahit. **Capitulum: XXXVI**

Desideria cordis bona tūc habēt efficacā & perducūt ad bona opa qm̄ sūt charitate iformata. **B**ones ei' ille sūt excellentes ad opa q' hnt comua lata: nigri xō et parua comua hntes reputant ad op' iertes. **Q**uasi enī comua capit' sūt desideria mēl' q' tūc dilatant qm̄ charitate iformat: & tūc tales bones. i. h'mōi boies excellēt opant: qz amor dei nūqz ē ociosus: opaf ei' magna si ē. **Breg. Ps. lxxvij.** Placebit deo sup vitulū nouellū comua pducentē. **S**z bones nigri. i. boies i' pctō obsecuri: qz charitat' extēsiōe carēt: hnt parua comua l. parua bona desideria. **E**t iō ad bñ opā dū pleni sūt oī inertia. **A**n in tali boue deficiēte calore charitatis & abūdāte frigore iniquitatis abūdāt pigritia aratri. i. fructuo si opis: fm̄ illd' **Proū. xx.** Propter frig' piger arare noliuit. **Ca. XXXVII**

Detractor assimilatur serpenti. **P**riō qz serpens si

lenter morsū infigit. sic de de v'p'la: q' p'p' occidit q' sentiat: neqz tristitiā morturo i ducit. **T**al' ē detractor: ocul' **Eccl's. r.** Si mordeat serpens i silentio: ita nihil minus hz q' ocelte detrahbit. **S**erō qz serpens nō recte s; tortuose icedit. **A**n fm̄ **Isid.** vocatur anguis qm̄ angulosus: qz nūqz incidit recte: & talis ē detractor fraudulēt' q' inci pit a cōmēdatiōe vt si recte credat ex odio dicere: s; p' recōmēdatiōē retorquet ad vitupationē. **T**ertio qz serpens terrā cōmēdit. sūt enī qdā serpētes q' latitat in cauernis & lingūt puluerē & sugūt terre hūo rē vt dicit **Plin'**. tal' ē detractor insidiōs' et maliuolus q' actib' alioz insidiat latent. et solū illud qd' videt terrenū. i. vile vel de spectū cōmēdit. i. mordēdo & detrahendo dicit. bona aut' si q' nouit occultādo sup' mit: **Esaj. lxx.** Serpētī puluis panis ei'. **Capitulum: XXXVIII**

Denoti homines q'to magis a se remouēt delectabilia carnis: tāto magis p'ficiūt in bonitate & sapore mētis. **M**ā aialia naturalr' hūida sūt mellora & magis sapida: q'to magis sūt a lacte remota sic p'z i carnib' porcinis. **S**ic mult' lachrymis hūi di. i. boies denoti q'to plus a lacte ipitis carnalis dulcedinis elongant: tāto magis in sapore iterne p'solatiōis augmentātur: **Ps. lxxvj.** Venit p'solari aia mea. s. i. carnalibus. & iō seq' **Memor** fui dei & delectatus sū: **Esaj. xxvij.** Quē docebit sciam & quē itelligere faciet auditū: ab lactarof a lacte: a nullōs ab vberib' rē. **Ca. XXXIX**

Diaabolus assimilat' dracōi. de q' **Ps. clij.** Dracon' iste quē formasti ad illud dēdū ei. **M**ā draco hz malū sibilū: qz sibilando flatū p'giosū emittit & aere in inficit & sic morbu'z pestilentē gignit. **S**ic diabol' hz malū sibilū. i. malā suggestiōē quā imit' tendo cor inficit & morbū pestilentem peti p delectationē iducit. **I**tem draco hz malū morsū: **D**ic ei' **Aristo.** q' cū mors' draco nis venenos' & mal' sit: pisces q' ab eo mordent subito moriūt. **I**ste morsus dracōis i. demōis ē i' sensu peti: i' q' mor aia moritur. **I**tem diabol' ē sūis serpētī q' timet hōminē nudū & insilit i vestitū: sic diabol' tl

Io aliqua via fraudis. **T**ertio rōne tyrā
nidis: q; diabolus fortius tētat hoīez qn
magis videt euz aduerſitatibus fatigatū.
Legit em̄ q; qn lupus ad ouile vadit 3 vē
tū p̄git ne canes eius odorē ſentiāt. **P**er
uentū autē intelligit aduerſitas. **E**n dia
bolus 3 ventū vadit: qn hoīem in aduer
ſitate exiſtētē itez tentando innadit. **S**epe
em̄ iuſticia dei p̄mittēte homī tribulato ex
ablariōe ſubſtātie: addit aſſlictionē in cor
pore 7 deinde tētationē in mēte: vt ſic ad i
patientia 7 deſperationē ē inducat: ſicut pa
ter in Job: cui p̄rio res abſtulit: deinde fi
lios extirpauit: deinde gūi vlcere p̄cuſſit tā
dem p̄ v̄pore 7 amicos graues tētationes
in cor eius inmiſit. **S**z ille eū ſupauit i oī
bus. **E**t nota q; diabolus plus tētat 7 p̄ſe
quit iuſtos q; p̄ctōres. **D**icit em̄ **P**hiliſolo
gus q; lupus nō venat circa locū vbi nu
trit carulos ſuos: ſz venat a remorē. **Q**ua
ſi autē loca vbi nutriūtur catuli eoz luporū
ſit maloꝝ corda: in q̄bus nutriūtur de
lectationes 7 affectiōes p̄ctōꝝ: ibi 3 dia
bolus nō venat: q; tales diabolus tētare
nō conat. **H**eg. **I**llos diabolus p̄ſare ne
gigit q; quieto iure poſſidere ſe ſentit: ſz
q̄ſi loca ab ip̄o remota ſunt iuſtoꝝ corda q;
ſz ei ſtradicūt: 7 iō p̄cipue tales diabolus
p̄ſequit 7 moleſtat: **H**eg. **M**oſtis n̄ nos
in hac vita poſitos q̄nto magis ſibi rebel
lare oſpicit: tāto āpl̄ expugnare ōtēdit.
Quarto rōne delectatiōis ludit: q; lupus
valde diligit ludere vt dicit **P**lim. 7 iō ſi p̄
rapep̄ez cū eo ludit 7 poſtea eū cōedit.
Quātū aut diabolus cū p̄ctōre ludit oñdit.
Heg. in **P**aſto. dicēs diabolus facta allo
rū mō grauioꝝ: mō nihil eē qd̄ p̄petratuz
eſt: mō miſericordiē deū loquit: mō adhuc
tēpus ſubſequēs ad p̄niaz polliceſ: vt dū
p̄ hoc mēs decepta ducit ab iuſtitiōe p̄nīe
ſuſpēdat: **P**roū. **R**uij. **S**tult̄ illud it p̄ctū
l. diabolus q; eā p̄cti. **P**oſtq; at cū p̄ctō
re luſerit eū comedat. **Q**uinto rōne for
titudinis. **M**ā lupus habet magnā fortitu
dinē in capite 7 in collo: in teſtina at̄ hz de
billa. ſ. q; tota vis diabolī eſt i p̄ncipio tēta
tiōis: q; ſi in p̄ncipio ſibi reſiſtīt: poſtea de
bilis efficit. **D**icit **A**mbro. q; hō vocē p̄dit
ſi lupus eū p̄mo viderit: ſz ſi hō lupū ante

oſperit audaciā p̄dit 7 caudā deponit.
Tūc lupus. i. diabolus hoīez vidēdo p̄uenit
q̄ſi eū in p̄ncipio nō reſiſtētē oſpicit. **S**ed
cōtra tūc hō lupū p̄us cernit eū ſe armat
et p̄parat ad repellēdū tētatiōis p̄ncipiū.
Mā poſtea diabolus p̄dit audaciā 7 caudā
deponit q̄ſi tētare dimittit ad finē intētū
ip̄az tētationē n̄ p̄trabit. **A**br̄f. ſup **M**ar.
in p̄nīs grauis 7 irollerabilis ē impetus
diabolī: quē ſi quis fortiter ſuſtinerit in
ſecūdo inueniet infirmioꝝ: quāto ei plus
repercuſſus fuerit: tāto magis refrigeſcit.
Sexto rōne breuitat. **M**ā legit i li.
de animalibus: q; qn plus ſeneſcit: q; nō p̄t
predari vadit de nocte in ſtra ciuitates 7 in
ſidiat hoibus: ſic diabolus ſciēs tēpus ſu
um eſſe breue iā de hoibus beſtialib; nō
curat: ſz bonos deuoꝝare feſtinat. **I**ſid. de
ſūmo bono. **T**ūc oꝝta cū quē poſſidet dia
bolus acri; ſeuit: qn ſe diuina virtute ab eo
expellēdū cognofcit. **A**poꝝ. xij. **D**e terre 7
et mari: q; venit ad vos diabolus hīs irā
magnā. **S**eptio rōne formidinis. **L**upus
ei multū formidat ignē vt dicit **H**omerus.
Ite lapides multū timet. **S**ic diabolus
multum timet ignē orōnē. l. feruidā 7 la
pides. l. elemoſynas. **A**h d̄: q; ſi q; duos
lapides ſimul colliferit lupus audaciā per
dit. **D**uo lapides ſūt duplex elemoſyna. ſ.
corpalis 7 ſpūalis. **I** vtraq; fiat ē diabo
lo valde formidabilis. **I**te diabolus deci
p̄t hoīem ſicut vulpes decipit taryū. **M**az
taryus vulpē odit: ſz vidēs vulpes q; enim
expugnare nō poſſit. p̄pter ip̄ius duriciāz
pellis fugā capir: 7 dū taryus p̄dā querit
vulpes eius latibulū iſtrās 7 immūdicū
vine 7 alijs tary lectū inficit: cū? fetorem
taryus nō ferēs inde recedit 7 aliā foueaz
ſibi q̄rit. vulpes 3 q; eſt aial fraudulētū ad
uerſariū calidū ſignat. **T**aryus at hoīez bo
nū ſz incautū quē diabolus tētādo ip̄otēs
cū videt. p̄pter ip̄ius oſtātā ſe in nullo poſ
ſe p̄ficere fugit: q; ſ. ad tēpus ei tētatiōes
ſubtrahit. **D**ūq; illius animū incauta ſecu
ritate interna cura dimiſſa circa exteriore
ſe occupat: fraudulētus aduerſarius inre
riore oſtēte lectū alleu? p̄cti imūdicia vix
eo p̄pēdētē cōmaculat. **E**x. cuius ille fetore
vl diſplicētia cū p̄pēdit iterdū p̄ ip̄ariē
tia vl deſpatōe qd̄a etiā bonū ip̄z dimittit
qd̄ ſecpat. **I**te diabolī manū n̄ p̄t hō effu
gere q; diu n̄ abſq; a ſe p̄ctū vl mūdi aſſe

Libri quintus

¶ magna ē dom^o del. **S**ecundo mō celestis patrie aula. **P**s. cxxvj. **L**etatus sū in his q̄ dicta sūt mibi: in domū dñi ibimus. **T**ertio modo dom^o deo dicata: **E**sa. lvi. **D**omus mea domus oratiōis vocabitur. **Q**uarto modo cuiuslibet viri iusti aia: vt hic **H**eb. iij. **Q**ue domus sumus nos. **Q**uinto modo militās ecclesia. ij. **T**imo. iij. **I**n magna domo nō solum sūt vasa aurea. **S**exto modo **V**irgo beata **P**s. lxxxi. **D**omū tuam dñe decet sanctitudo. **S**eptimo caro a verbo assumpta: **P**ro uer. ix. **S**apientia edificauit sibi domum.

Capitulum: **X**LVI

Dire mētes nō emendant flagellis. **U**n sunt similes crocodilo. **N**ā tanta duricia est crocodili vt quis fortū lapidum lectus in tergo recipiat nihil curat. **T**alis fuit **P**harao cuius cor ita induratum erat: vt p̄ multas plagas nollet dimittere populum. **S**ic peccator durus multis flagellis flagellatus non dimittit peccatū: et de tali duro corde dicit **B**erū. in p̄mo libro de cōsideratiōe. **L**oz durum ipsum est quod nec compunctione scindit: nec pietate molliet: nec mouet precibus: minis non cedit: flagellis indurat. **I**n gratū est ad beneficia: infidum ad cōsilia: seu ad iudicia: innere cundū ad turpia: impauidū ad picula: inhumanū ad humana: temerariū ad diuina **P**teritoy obliuiscēs: p̄sentū negligens: futura nō puidēs. **I**p̄sū ē cui p̄teritoy p̄ter solas iniurias nihil omnino nō p̄terit: p̄sentū omnino nihil nō perit: futuroy nulla nisi forte ad vlciscendū p̄spectio est.

Capitulum: **X**LVI

Electi assimilātur ouibus. **P**riō p̄pter innocentia. **O**uis enī est anial innocēs. i. nullū nocumentū inferēs. **E**t hinc est q̄ nulla natura dedit ei armaturaz: qz nec cornua ad feriēdū nec vngues ad scindendū: nec dentes ad mordendū: lz vocetur bidentes: qz cū duob^o dentib^o nasci dicitur: **S**z dentes eay nō sūt ad mordēdū sz ad pascēdū. **H**ec innocētia cōpetit electis dei: q̄ nihil faciūt: vñ alijs nocere intēdāt: vñ **S**i. ij. **R**eg. xxliij. **I**sti q̄ oues sūt qd fecerūt: qū dicit: **I**sti q̄ innocētes sunt in se

ip̄is qd fecerūt. **S**i mali alijs: vt sic notetur in eis duplex innocētia. s. respectu sui: et respectu p̄ximī. **A**ug. **T**era innocētia est q̄ nec sibi nec alijs nocet. **S**ecdo p̄pter paciētia. **P**s. xliij. **P**ropter te mortificamur tota die. **T**ibi patiēti a sanctorū p̄mo cōmendat ex cā: qz p̄pter te. s. deū nō p̄p̄ furtū v̄ homicidiū. **P**s. lxxvij. **P**ropter te sustinui opprobriū. **S**ecūdo ex pena quia mortificamur. s. a nobis ip̄is p̄ p̄niam tota die. i. p̄ totā vitā: **A**p̄l. j. **L**oz. xv. **Q**uotidie morior. s. vitij. **I**te ab alijs estimati sum^o sicut oues occisiōis. i. digni occisione. **E**t vere vt oues erāt facti matres dū occidebant. s. sequētes illū de q̄ dicitur est: **E**sa. liij. **Q**uasi ouis ad occisionē ducet: q̄ sezmā uēte vadit et sine rebellionē se occidi p̄mittit. **T**ertio p̄pter abūdantiā: s. in illud **P**s. cxliij. **O**ues eoy fetose abūdantes in egressibus suis. **E**lecte ei oues abūdant in fetibus et in egressib^o. i. in lacte qd egredit ab vberib^o eay. **I**te que abūdāt i bonis vellerib^o de q̄b^o **J**ob. xxx. **D**e vellerib^o ouis meay calefact^o ē. s. paup̄. **S**ic electi dei abūdāt in fetibus. i. in meritis: et vberib^o. i. in doctrinis: et velleribus. i. in exemplis vel elemofinis. **E**t nota q̄ quattuor sūt q̄ faciūt ip̄as oues in fetibus abundare. s. ventus: potus: pascus et motus. **V**entus q̄dem: qz sicut dicit **A**risto. **S**i oues impregnant versus ventū septentrionalē pariūt mares: **S**i at versus meridionalē feminas. **P**er ventū septentrionalē intellige inspirationē gr̄e septiformis q̄ notat p̄ septentrionē. **U**bi etiā septē stelle sūt circa polū designātes septē dona sp̄s sancti: et hic est vctus qui facit electos dei parere fetus masculos. i. opa virtuosos. **S**ed p̄ meridionalē ventū calidum intellige inflammationē sp̄s maligni qui facit parere feminas. i. opa vitiosa et defectiua. **S**ecūdū ē potus. qz idē **A**risto. dicit q̄ oues impinguant bibendo aquā. **U**n dant eis comedere salē vt magis sitiāt et pl^o bibāt. **H**ec est aq̄ sapiētie salutaris quā potātes electi dei et sancti faciūt eos abūdare fetib^o bonoy opoy: **A**p̄l. **L**oz. i. **F**ructificātes et crescentes in sciētia dei. **T**ertū est pascus. **N**ā pascus p̄cipue i sine diei inuat eas ad generandū: et etiā motus qd ē quartum inuamentū: et sic abus et pascus lachrymarū de q̄ **P**s. lxxi. **L**ibabis nos pane lachry

Capitulum **X**LVII **E**angeliste

marū rē. r. motus obediētie vel charitatis etia sūt sanctis causa secunditatis merito. **I**te sancti abūdan in lacte doctrine: in quo lacte sūm Cōstātinū ē triplex substantia. s. serosa butyrofa r caseosa. s. ma. s. aquosa v' serosa ē mū dīficatiua r subtiliatiua. secūda butyrofa vel vinctuosa ē mollificatiua r extēsiua r extēsiua. tertia caseosa ē grossa r opilatina. Sic doctrina ouisū xpi ē subtiliatiua qñ loquūf sapientib'. ē mollificatiua. i. cōpunctiua r in bonū extēsiua r amalo extēsiua qñ loquūtur p'ficiētib'. Est autē grossa r opilatua. i. malarū v'iaz clausiua siue restrictiua qñ loquūf incipientib'. Ap'ls. i. Cor. iij. Tanq' p'uilis in xpo lac vobis dedi. **I**te ab ouib' xpi habent vellerā diuersoz coloz. i. ex'pla diuersarū virtutum qbus ania vestit et ornatur r calefit in diuino amore. Quis sicut dixit beatus Martin' docet nos seruare dominicū p'ceptū: qz cū habeat duas tunicas. i. coriū r lanā vnam retinet sibi r aliam dat nō habenti. s. lanāz hōi. **Q**uarto electi dei assimilant ouibus ppter obediētiā: audiūt enī oues r sequunt sibiulū r vocē pastor'. Et viri scī audiūt r sequunt doctrinā r vocē xpi. Joh. y. Oves mee vocem meā audiūt. s. aure auscultādo: corde credendo r ope implendo siue obediēdo. **P**s. xvij. In auditu auris obedi. rē. **I**te electi dei r sancti viri q' sunt de familia ei' a tentationibus demonū nō ledunt: s'z reprobi q' sūt tāq' progenies adulterina statim ab eis vincunt r venenant: sicut dicit **P**linius q' est quedā gēs siue familia cui alpis nō nocet. Unde illi pucros quos de se natos habēt suspectos abiciūt aspidi: quibus nō nocet si ad eos spectāt. Si autē adulterini sunt: mox eos occidit: **P**s. xc. Super aspidem r basiliscum ambulabis.

Capitulum. XLVII

Angeliste fuerūt xpi eq: nā eq' dicti sūt qz in quadrigis equant r parit componūt. **H**ec qdriga in q' sancti euangelist' sūt a sancta ecclesia eqti r parit recepti: ē doctrina siue scriptura quattuor euangeliorū i q' ipi a xpo instructi nobis salut' nre subsidia portauerūt. **A**n Hieronim' i epla ad **P**aulinū: Mattheus in q' Marc' Lucas r Johannes qdriga dñi r verū cherubin qd' interpretat scie plenitudo p totū cor

pus oculati sūt rē. **I**te caballi xpi ipi fuerūt: qz caballus a cauo pede ē dictus eo q' pressa vngula terrā cauat: vt dicit **I**sid'. **H**ec cautal pedis siue terre cautatio euacuatio est terreni amoris: qz omnia ppter xpm cōtempserūt r ipm paupem secuti sūt: **M**at. rix. **E**cce nos reliquimus oia r secuti sumus te rē. **I**te ipi fuerūt fonsipedes xpi. **D**icitur et fonsipedes eo q' pedib' sonāt. **A**m ipi sonuerūt p'dicando nō tñi sono verbo: s'z etiā gressu opez. vel pedib' sonabāt qñ de loco ad locū discurredo p'dicabāt. **P**s. xvij. In oēs ter. exi. rē. **C**a. XLVIII

Excōicatio asini

Asimilaf mortui canis rabidi: quia oia aialia morsa a cane rabido efficiuntur rabida r furiosa. **E**t sic oēs participātes excōicati in casib' non cōcessis efficiuntur excōicati salte minore excōicatione. **A**n excōicati ad modū canū de ecclesia expellendi sūt: **A**poē. rxiij. **F**oēt canes: r ad modū canis rabidi sūt oib' euitandi. ij. **T**es. iij. **H**ec cōmūscamī cū illo. s. cum excōmunicato. **C**apitulum. XLIX

Templa sanctorū q' a gratia ceciderūt r postea resurrexerūt sūt alijs valde p'ficiata. **A**n assimilant musco. **S**z ei q' i mōtib' indie sūt qdā caproli q' herbis aromaticis pascunt: i quoz vnguib' sūt ocauitates i qb' colligunt humores ad apostema: s'z xpi motū r discursū frangūt. r ille humor collect' cū pilosis follicul' abstrahitur r lha illa q' infra folliculos p'tinet sume ē odorifera r inf' aromata ē ma rē p'ciosaf: et i medel' p'limū xruosa vt dicit **D**ial'. r illd' vulgarit' vocant' muscū. **Q**uasi at capoli sūt qz hoies hūiles r solliciti: q' q' aromatis pascūt: qz frēqñt mltis donis r g'tijs diuis replēt. **S**z in qñq' p'rigit q' i eorum vnguib'. i. i sensib' siue affectib' remanēt qdā p'cauitates. i. defect' qdā siue p'nitates ad qdā vitia: i qb' iterdū hūiores. i. affectiōes ex incautela v' negligētia paulatim multiplicāt i m' q' generāt i eis apostema alicui' peti' g'uil' i q' ruere p'nitūt: s'z postea ppter motū cōp'neriōis r exercitiū hōi opif siue p' discursū iterne p'sideratiōis r penitēdinis mēt' frāgūt talis peti' affect' r i pilosis follicul'. i. aq'is r affectiuis exercitijs tra bitur a corde. **E**xplū aut' pnie r hūilitat'

Liber quintus

et patientie qd in talib' afflictioib' on dnt
et imitatioib' vite qua faciunt efficit alijs
mucus odorifer' p exēplū. Cuius. s. vltus
vel p cōsiderationē vlt' imitationē efficitur
alijs medicina vlt' pseruatiua alijs iustis. s.
ad timēdū t se custodiēdū fm illd. j. Cozi.
r. Qui se existimat stare: videat ne cadat
pctōib' ad penitēdū t se corrigēdū sic di
xit brūs Amb. Theo dosio ipatoz i q alle
gauit ei exēplū dautd peccāt: Si inqt secu
tus es errantē seqre corrigēt. Itē exēplū
plati mali extinguit i subdito bonū pposi
tū. nā cā dēla exēta olfacta ab eq pgnāte
eā facit abortire. Tūc ei cā dēla extinguit
qū platus alijs vel doctor i manifestum
pctū labif: qū aut equa pgnans ē aīa bo
nū ppositū gestās: q dū peccatū plati vel
magistri sui imitando olfact: bonū quod
cepit extingūdo abortit. **Ca. L**

Fertius nō est so
ciā dūs sapiētī: vñ pceptū fuit:
Deut. xxxij. Mō arabis i boue t
asino: p bouē enī intelligit sapiēs: p asinū
stultus: p arare xō pdicatio designatur.
asin' g boui i arādo nō ē iungend': qz fa
turus in pdicatioē nō est sapiētī sociād': ne
s. ex faruitatis discordia ipediatur sapien
tis grātia. **Caplin: LI**

Feruoꝝ spūs cō
sumit lasciuā carnis: sic feruoꝝ
naturalis calozis cōsumit pin
guedinē corpis: qd apparet in camelo de
quo dicit cōstātin' q aīal calidissimū ē ex
natura: t iō macilentū eo q calor cōsumit
sanguinis vncuositatē. Sitr calor chari
tatis t feruoꝝ deuotiois cōsumit viscosita
tē sine lubricitatē luxurie t cōcupiscentie
carnal. **Eccī. xxxviiij. Vapor ignis vrit car
nes. i. feruoꝝ spūalis amoris cōsumit desi
deria carnis: Jaco. j. Exortus ē sol cū ar
dore t arefecit fenū. i. carnē: Esa. xl. Dis
caro fenum: **Caplin: LII****

Ficte penitens
similis ē bozici q rubeta d: ge
n' rane venenose quā dicit ve
tustā pellē deponere pastu quarūdā her
barū: venenū autē suū nō deponit s; custo
dit. Sic ficte penitēs oīratōe cuiusdā ex
terior' ficte pnie vitā vī mutare vt pcti ve

tustatē deposuisse credat: venenū tū reti
net inter' male volūtat' t ipm ad tps tm
occultādo custodit. Et d: q rubeta quot
maculis sub vtre respert: tot modis ve
nenū eius noriū d: cē: qz. s. fictus t hypo
crita quot in se habet vitioꝝ malicias tot
etiā habet nocēdi vel fallēdi vias: t iō ra
lē merito spūsanct' fugiet: fm illd. Sap. j.
Spūsanctus discipule fugiet ficti. **Ca. LIII**

Fides ad inuisi
bilia qrenda nos trahit q tū in
tellectus viator' nō capit. Sūt
enī fideles certius similes q maria trāseū
tes nō visu: s; odore tm terras petūt. Sitr
terrā viuentiū. i. solididitate eternoz bono
rū nos odore quodā fidei qrim' q tū i trā
situ hui' mar' positi put in seipis sūt cer
nere nō valemus: vñ Apl's. i. Cozi. ij. Qd
oculus nō vidit nec aur' audiuit rē. Sed
lz iste odor videat debil tū ē valde suavis
et: attractiu': vñ Cant. j. Trabe me post
te currem' in odore rē. vñ t h odore brūs
Jobes euāge. attractus legit deo dixisse i
quodā sua orōne: O dōm' i me pcupiscē
tias eternas excitauit. **Caplin. LIII**

Fuos debere
parētib' obseqa pietat' ipedere
pēpue i necessitate gl'ies docēt:
q insigni pietate genitoꝝ suos i senectū
te nutriēdo adiuuāt t eis alimēta mīstrāt.
Eru bescāt g miseri hoīes q suis parētib'
sūt crudelē: qz dū eis i necessitate deficiūt
se gl'rib' t murib' crudeliores eē oīdūt:
Eccī. iij. Fili suscipe sene. pa. rē. Ca. LV

Oratia spūsan
cti assimilāt mēbro radicali: nā
sic dicit Aristo. In oī aīali ē mē
brū radicale qd ē pncipiū oīz xrtutū natu
raliū spūaliū t h ē cor vlt' aliqd loco eius: a
cul' radice vt dicit Auic. icipit aīaliū creatio
et formatio t figuratio. h g radicale pnci
piū ē gfe dei donū a q oēs xrtut' pcedūt
et dona qruira qb' pncip' aīa. Ab h pnci
pio icipit xrtutū creatio formatio t figura
tio. nā creatio xrtutū ē p hitū acq'sitionē:
qz xrtus vt dicit p'hs ē habit' electiu': sed
formatio eaz ē p charitat' dilectiois: qz cha
ritas ē formatio virtutū sicut dicit Amb.
S; figuratio xrtutū ē p actū. pductioz:

Ce animal
...
Katos est
...
Molus bo
...

quæ actus configurantur hinc in quibus procedunt. vñ in actibus manifestatur hinc: sic res figurata in sua figura. Sed oim istorum radicale principium est ipsa diuina gratia: vñ Aplos totum esse suum spiritum ale gratie dei attribuit dicens: gratia dei sui id quod sum. Gratia diuina ad suas consolaciones non recipit homo quod diu partem in scientia gerit. Nam pullus equi qui cum quodam nigro folliculo in fronte nascitur quod diu abscisus non fuerit ad vbera matris non admittit. Pullus igitur gerens nigredinem in fronte est homo partem hinc in metere: quod quod diu per penitentiam non amouerit: mater virtutum gratie eius ad consolaciones sue vbera non admittit Sap. viij. Ab illo iniquitatem in illa incurrit.

Capitulum LVI Carulos esse be

Confactoribus exemplum patere nos docet quod quibus sit bestia valde sena: suis tamen benefactoribus nullatenus est ingrata. Nam narrat de quodam quod carulos eius de quodam fovea liberauit quod patibera eum associant et bladios ei cauda et facie versus extra deserta ducit. Si ergo sic gratia est benefactoribus crudelium ferax natura quanto magis decet homines quod mansuetudo naturalis testis et roalis celsura. In Aplos Col. iij. Strati estote. Ca. LVII

Glulosus homo assu

Gulosa visio: quod visus finem Aristoteli indifferenter comedit omnia. vñ per fructibus ascendit arbores et aluearla per melles phringit et cacos et formicas per medicina comedit. Sic gulosus aliquis sub specie necessitatis: aliquid ex dulcedine voluptatibus aliquid sub preteritis infirmitatibus: voluptuosas delectationes exquirat et accipit. Eccl. xxxv. Delectationem manducabit ventris. s. gulosi. Item gulosus assimilatur crocodilo qui herbas libenter comedit inter quas endros spens pumilum quod eius inimicus est se inuoluit: ut dum herbas carpit serpente transglutiat: quod dum in ventre existit ipsa occidit et ille exiit. Sic gulosus homo bonos et sapidos morsellos libenter comedit cum quibus frequenter venenum voluptatibus: et partem per delectationem transglutit quod mentis eius occidit. Item gula perducit homines ad luxuriam et incorinectiam. Nam cerui qui nimis pingues se sentiunt: lateribus currunt quod nec hinc fugere nec cursu peruenire possunt: sic nunc fugiunt nunc subsistunt et retro respiciunt. sic etiam pinguedo gulae quod lateribus luxurie. Et homo etiam gulae dedit incorinectiam

nec effectus nec tectationes carnis fugere nec cursu penitentiam continuare possunt. Sed nunc scientia punctus fugit. i. fugere proponit. nunc substat. i. tectationes expectat et suscipit: nunc retro respicit: quod ad turpitudinem desiderio vel opere redit. Item itaque gula curadum est afflictione abstinentie: ariditas autem aie irriganda est lachrymarum succione. Nam secundum Isaac. Carnes pingues animalium assande sunt: quod dum assantur carum humiditas illandabilis desiccatur: sic carnes potius sunt lixande quod aquas tepat et humectat: carnes porcine et percorine laudabilis sunt assature: caprine vero et bouine meliores sunt lixate. Nam per lixationem sicce carnes humectantur: et per assationem huius de carnes siccantur: est ergo caro pinguis caro assueta delictis que igne assanda est. i. abstinentie afflictione famis ardore sedanda: ut sic delectationes gulae perescat afflictio abstinentie: sic quasi sicce carnes sunt aride. i. in deuote mentes que tunc bullientis aqua elixantur quasi feruere et lachrymosa copunctioe irrigant. Ca. LVIII

Abundantes abun-

Abundantia temporalium assimilantur pinguiibus animalibus. Animalia nimis pingua sunt ad esum pessima: nocent enim digestio quod super cibum natat et cibum inflat et villos stomachi emolliunt et lubricitatem stomachi inducunt vñ pinguedo nimia stomachum dissoluit deficiente virtute potentia stomatiua et expulsiua. Ex pinguedine stomachi incedit sic ignis quasi pinguedo in eum pericit. Quasi autem pinguedo carnis est abundantia temporalium. de quo Ieremias. Produit quasi ex adipe iniquitatem eorum. i. ex abundantia et plenitudine temporalium. Hec igitur nocet aie sic pinguedo stomacho. Inducit et inflammationem siue elationem superbie: mollicie et lubricitatem luxurie. Dissoluit etiam virtutem penitentie: excludit consolationem siue confortationem gratie: non curat de expulsioue vitiorum per confessionem penitentiam: hec etiam non extinguitur: sed potius accendit ignem auaricie. sic abundantia lignorum si extinguitur: sed potius auget ignem: Eccl. xxxvij. Sed et ligna silue exardescet ignis. Item abundantia nimia temporalium consolaciones generat vitia mentis. Nam ligna que in plenilunio rescant vel platanus: quod tunc humor in corpibus abundat propter eius superfluitatem non valet reagi a natura et id corruptum et generat humorem a quibus corrodamur et in puluerem rediguntur. Est autem quasi humor arborum ipsa consolatio si

ad charitates. Unde Tobias iunior dixit
proxi sue: Exurge et deprecemur hodie do-
minu et cras et hz cras: qz his tribus nocti-
bus iungimur deo: tertia aut trāfacta no-
cte in nro erimus plugio: filij quippe san-
ctorum sumus et non possumus ita contū-
gi sic et gentes q ignorāt deum: Tob. viij.

Capitulum: LXI

Omnilis hō assi-

milis damule. i. siluestri capre
q̄ est anial timidū et ibecille: ne-
q̄ scit se defendere nisi bñficio fuge. hz est
p armis mēbroz agilitatē et fugā. An fin
Mido. s: damula eo q̄ de manu effugiat:
mōtiosa et nemozosa diligit: gramina aro-
matica comedit et ramusculozum extremi-
tates carpit: qñ vulnerat dracōtea mādīt
et sic telū de corpe excutit. Damulā serpē-
tes odiūt: et anhelitū sustinere nō pht.
Sic quoqz hō hūllis sp̄ timet dei offensā et
imbecille se reputat ex virtute ppria: defē-
dit se vitioz fuga: armat se agilitate obe-
diētie et supbie fuga: et sic effugit man? tēta-
tiōis diabolice: diligit mōtē p̄tēplationis:
nemus solitudinis et qñ graminib? aroma-
ticis pascit sanctoz exemplis. Ramusculo-
rū extremitates. i. hūllia opa carpit. Aul-
neramus petō dracōtea q̄ est herba medici-
nalis. i. penitentiā mādīt: et sic telū tentatio-
nis vel pcti de corde trahit. Serpēs quo-
qz infernalis. i. demō maxie hūc odit et ei?
anhelitū. i. voluntariū despectū sustinere
nō pōt. Eccl. xij. Abomiatio ē supbo hūi-
litas. Itē hūil sui recognitio liberat hoiez
a pctō. Itā pardus qñ ifirmitatē icurrit: si-
mū hūanū comedit et euadit. qd ei ē hois
simus nisi abomiabil pcti actus. simus q/
dem ppf vilitatē: hūanuf ppf pprietatē:
qz solius hois inf aīalia ppriū ē peccare.
Hūc q̄ simū comedit q̄ turpitudiez pcti sui
hūilif: recognoscit: et tal ab ifirmitate mor-
tifera euadit: ex eo q̄ apud piū iudicē ē i-
petratio venie ipa recognitio calpe: vt dic
Hrego. in ps. l. Quoniā iniquitatez me. e.
co. rē. Itē p̄fūda hūllitas anī et diligēs
auditus verbi dei lūnat hoies p̄ra tenta-
tiōis diabolī. cuius erēplū ē: qz sic dicit
Aristo. et Auicēna: Coruus valde odit asi-
num et tētāt eū rostro excecāre: s; lūnat asi-
nū. p̄fūditas oculoꝝ et sp̄ssitudō corij sup-
cilioꝝ cū q̄ regit vīſū. Cui etiā valet p̄ceti

tas et mobilitas aurīū cū q̄bus se defēdit.
Coruus est diabolus. asinus hō simplex et
dei seruitio deputatus: cui diabolus ifidiat
vt eruat oculos. s. bonā fidē et bonā volū-
tatē. s; si habeat eos p̄fundos. i. hūllita-
te fundatos et absconditos sub sp̄ssō et bu-
ro corio. i. sub despecto et grosso habitu vl
exteriori aspectu: et si hēat aures magnas
et mobiles. i. ad auditū diuini s̄monis pli-
ras: et ad motū iplēdi et obediēdi paratas
euadit ab ei? malicia. Itē hūllis et paupes
sūt p̄mptiores ad bñ opandū q̄ magni et
diuites: sic dicit Aristō. q̄ aranee parue sūt
acute et velocis motus: s; magne et nigre
tardiores: et he solent texere iuxta terrā: et
forāmbus sp̄ latēt donec i rete suū aliq̄ be-
stiola cadit quā cōphēdit et fugit et quōqz
reponit donec famē habuerit. Sic q̄ parui sūt
reputatiōe ppria sic hūllis: vel reputatio-
ne alioꝝ sic paupes sūt ad bñ opandū acu-
ti. i. p̄spicaci et velocis moꝝ. i. solliciti et p̄o-
pti. Itā p̄spicaces ad p̄uidēdū et p̄siderā-
dū facit eos hūllitas: s; veloces et expēdi-
tos facit eos paup̄tas. Sed magni et diui-
tes q̄ apud mundū magni reputantur sūt
ad bene operandū tardi: et circa terrā re-
xunt quando solum ad terrena disponen-
da vel cōgreganda intendūt. hēstiolas. i.
simplices fraudulent et ifidose decipiūt et
eoz bōa diripiētes sibi i suū vīſū assumūt:
vl p̄ futuro tēpoze reponūt. Itē hūllitas
mētis et restrictio carnis p̄ducunt homi-
nem ad magnū culmen contemplationis.
Itā somice cū sint parue et stricte circa
ventrē crescentes fiunt pennare et volāt.
Sic q̄ est apud seipm paruus p̄ humilita-
tem: et circa ventrē p̄ abstinentiā stricte cre-
scit in spiritu et pennis virtutū efficiē pen-
natus et tūc sequit cōtemplationis vola-
tus. Item humilitas plus fructificat q̄
supbia. Itā animalia parui corporis sūt
plurium filioꝝ q̄ illa q̄ maximi. Opera ei
deo placentiā sunt opera humilia que ma-
ximi: id est superbi facere dedignantur: et
ideo permanent steriles.

Capitulum: LXII

Ignis inferni

post diē iudicij humana corpa
cruciatibit: et tū si occider neqz
sumet neqz tēnerabit. Cui? erēplū appa-
ret i salamadra q̄ i medio ignis viuūt. Et

margin notes on the left side of the page, including the word 'Onctate' and other fragments of text.

Liber quintus

de corio cuiusdā generis salamādre sunt
licinia in lampadibus ⁊ lucernis q̄ nullo
incēdio cōsumūt: s; ppetuo ardore pban
tur: ⁊ si hoc sit potētia nature: quāto ma
gis in dānatoꝝ corpibus fieri poterit di
uina virtute: *Esai. lxxj.* Ignis eoz nō ex
tinguetur. *Caplin: LXIII*

Incestū abhor
rere equ⁹ docet: q̄ maternū coi
tū summe refugit. Unde narrat
Aristo. q̄ rex septētrionis habuit equā pul
cherrimā: q̄ pepit ei equū pulcherrimū: ex
q̄bus duob⁹ volēs extrahere equū alium
coopuit vultū equi ne matrē agnosceret.
Qui tandē discoopertus matrē se cogno
uisse vidēs fugit: ⁊ seipsū ab alto piccit et
mortuus ē. Quantū ergo debet abhorre
re rōnalis hō incestuosa sui sanguinis con
mixtiōe q̄n butū animal sic abhorret. Itē
camelus coitū cū matrē tñ abhorret vt di
cit Aristo. q̄ cū in quadā ciuitate cooper
ta a posteriorib⁹ mat̄ esset: camel⁹ eā nō co
gnoscēs sup eā ascēdit: s; tandē eā matrē
senties mox coitū nō cōplens descendit et
ingeniatōrē inuasit: momordit: dentib⁹ oc
cidit. Erubescat hō infelix q̄ iudicio fult⁹ ē
rationis nō solū tale qd egisse: s; nimirū
facere cogitasse. *Deut. xxvij.* Maledictus
q̄ dormit cū vrozē p̄ris sui. *Ca. LXIII*

Inconstans hō
silis ē hiene cuius natura s; ē
vt vna ⁊ eadē sexū mutet: vnde
nunc mascul⁹ nūc femina inuenit. Similit̄
homo inconstās inuenit aliqñ mascul⁹. i.
robustus i. pposito: s; postea inuenit femi
na in facto. Vel masculus. i. virilis in p̄n
cipio: s; femina. i. debilis i. pgressu. *Luē.
xiiij.* Cepit edificare ⁊ nō potuit cōsumare.
Sed nota q̄ p̄dictā mutatiōe sex⁹ dicūt
quidā fieri solū apparenter eo q̄ vt dicūt
hiēna semp habet vtrūq; sexū sicut herma
phroditus: sed aliqñ vnus est occultus et
alter manifestus. Et hoc forte variatur
fm tpa ppter quod aliqñ apparet mascu
lus aliqñ femina. Unde dicūt qdā q̄ hie
na concipit sine mare: sed Aristo. h negat.
Capitulū: LXV

Incontinentiā
conugalē euitare cerui nos do

cēt: de q̄bus dicit *Plin.* q̄ a tpe concepi
femine a marib⁹ discedunt donec a partu
purgent. Et tñ tanta est quoz dā hoim li
bido vt a grauidata vrozē interdū absti
nere nō valeāt. Et nota h aliqñ exigente
materia q̄uis nō sit pulchrū audire tñ est
vtile scire. s. q̄uis matrē post impregnati
ōnē claudatur: tñ ex delectatiōe vt Quicē
na dicit mouet ⁊ apit: ⁊ ex hoc imminet pi
culum abortus. Et iō *Dihero.* vituperat ac
cessum viri ad vrozē pregnantē non tēta
q̄ sp sit pctm̄ mortale nisi forte qñ pbabilr
timef de piculo abortus. *Ca. LXVI*

Infirmitas cor
poraliqñ ē medicina cordis: q̄
sc; cohibet vitia. *Ita leo vt dicē*
Solinus quartanā omi tpe patit. Et hūc
morbū deo puidente iō patit: vt eius tra
cundia tēperet. Silt in hoibus diuerse in
firmitates corrigūt diuersa vitia: pp̄ qd
dicit *Seni.* Infirmitati mee grās ago q̄ co
git me nō posse q̄ nō debeo velle. Itē in
firmus hō debet sue ifirmitatē remediū p̄
cipue a deo req̄rere ⁊ etiā medicinalia cui
ozōe ⁊ diuine virtutis innocatiōe recipere.
Ita elephātes qñ egrotāt colligūt q̄sdā
salutiferas herbas ⁊ añ q̄as edāt erecto
ad celū capite etiā herbas ad celū lenāt ⁊
quasi quadā religioē a deo auxiliū postu
lant. Multo ḡ magis hō cū patit a deo de
bet auxiliū petere ⁊ medicina vtēs ab oī
ne inchoare: *Iaco. v.* Oratio fidei salua
bit infirmum. *Caplin: LXVII*

Ingenium ali
quando plus valet q̄ vires: qd
patet in leopardo quē leo mira
bilis odit. An leonē timēs: qz minor illo ē:
foueā facit ozificiū duplex habēt: vnus p
qd intrat: ⁊ alter p qd erit: ⁊ est fouea in
vtrōq; ozificio valde ampla: s; i medio stri
cta. Veniētē ḡ leone p foueā fugit: quem
leo insequēs cū ipō foueā intrat: s; ad me
diū veniēs ⁊ foueā strictā reperit trāsire
n̄ p̄t neq; retro se vertē valet. *Ita leopardo⁹*
extēs p aliā ptē ⁊ p⁹ eū ingrediens: ipm a
tergo mordet sic sepe de eo arte triūphat
de q̄ triūphare virib⁹ neq̄bat: *Leopardo⁹*
ḡ assimilāt hō cuius fouea ē p̄his vita: hēc
habet ingressum per natiuitatem: et egres
sum per mortē ⁊ vtrobiq; ē larga hūilita

De animalibus
...
Aspiciens
...
Asperseus
...

his materia sine hois pncipiū sīderes si- ue sine. Sed i medio dz esse stricta aritu- dine pñe: quā cū leo. i. diabolus inuenit i hoie nō pōt. pgradi vt vlti? hoiem deci- piat: nec retro cedere vt p pterita pctā que iā p penitentiā de cetera sunt ipm tncat. Ah leonē leopardus exiens retro mordēs oc- cidit: qz postera vita vlt penitētia eius ne- quitā in in se extinguit. Ca. LXVIII

Impatiens asii- millatur viso. Est enī vsus anial impatiens r iracundū: volēs se de singulis vindicare. Ah cū aliquē inua- serit si al? eū tangit statī pnum dimittit r alii incurrit: s; qñ capis aspectu peluis ar- dētis excecatur: catena ligat r vberib? edo- manur. Sic hō impatiēs r iracūndus de sin- gulis inturq; se vindicare appetit: neq; p pter vñū inimicū dimittit qñ ptra aliū bel- lam suscipiat: sed tanq; peluis ardens est ira furens ad quā excecatur: qz ira oculū rō- nis pcurbat: quē furia r insania penit? ex- cecatur: sed furiosus est catena ligandus vl vberibus edomādus. Ca. LXIX

Impersueran- tes q bene incipiūt r in fine desi- ciunt siles sunt illis aialib? mō- stris q satyri dicunt siue fauni. De qb? di- cit Plido. q hnt cornua in frontib?: r sunt siles capis in pedib?. Et tale fuit monstz qd bear? Anthoni? inuenit in solitudie: r dū interrogaret qd esset. rñ dicit: mortal siue vms ex accolis heremi q; errore delusa gētilitas faunof r satyrof colit. Quid āt ē cornū frontis nisi robustū pncipiū oper?: r qd pes capin? nisi finis defectuosus? Pl- le ergo q virillē incipit: s; postmo dū ad de- bitū finē bh̄ incepta nō p ducit: qñ satyro mōstro siles existit: r tales erant illi qbus Aplos dixit Sal. iij. Cū spū cepit: nūc car- ne psumamini. Itē ipseuerātes r ipatien- tes siles sūt leopardo q saliedo nō plequē do capir p dā: quā si tertio vl qrtio salu nō cepit: p idignatiōe desistit r qñ vlt? retro- cedit. Tales sūt q nō diuiti? laborādo: sed qto cit? obtinēdo volūt asse qd intēdūt. Ah si nō statī obtinēt r nō in eniūt qd vo- lūt qñ tedio victi a bh̄ incepto ope retroce- dūt: nō antēdētes q labor iprob? oia vicit: vt dicit Virgil? Ah etiā pseuerātia orātis

obtinet a deo qd cupit: Lu. xj. Si pseuera- verit pulsans dabit ei rē. Ca. LXX

Instabilis et in- cōstās hō assilat camelōti: q ē bestia parua diuerso varietat? co- lore resp̄sa. Cui? corpusculū ad varios co- lores q; videt facile variat. nullū enī iue- nit aial qd sic recipiat oppositoz sibi colo- rū mutatiōes: vt dicit Plid. Sic anim? pu? pusillanimitate vl paru? i vtrute facile im- pressionē amor? vl timoris vl gaudij vl do- lozis vl tristitiē recipit ex oib? q sibi occur- rūt: r iō stabilitatē nō hz: qz imutat r ddu- cit p varias affectiōes. Jac. j. Air duplex aio incōstans ē oib? vjs suis. Ca. LXXI

Inuidi sunt sumi- les qbusdā serpentib? indie: q sta- tim fugiūt qñ vident florere arbo- res aromaticas: q; etiā corrodere dicunt ne flozēt: eo q odozē floz sustinere nō va- leāt. Sic inuidi pspertatē p̄rimoz susti- nere nō pñt: r de ipoz infortunio gaudēt: Eccl. xxvj. Laqo pibūt q dlectant i casu- listoz. Itē inuidi dolēt si aliq; vilitatē de bonis eoz caput: etiā de his qb? nō indē- gēt. Sūt enī siles ceruis q qñ cornua enīc- unt: abscedūt ppter inuidiā: r dolere vidē- tur: si aliq; ex illis accipiat medicinā. Itē inuidus assilat viso. Hā vsus cerebrū hz venenosus: r iō ei? caput r spatule cōburū- tur: ne gustātes de ei? cerebro in vsinā ra- biē cōuertant. Nulli ei aiali est tāta soler- tia ad malefaciēdū sic viso: vt Plini. dicit. Sic inuid? hz caput venenosus. i. mētē ve- neno odij r malinolētie infectā. Ah neces- sariū ēēvt vzeret igne charitat?: q nō emu- lat: r sic nemini noceret. Et iō nullū vituz facit hoiem ita solertē ad male faciēdū z et nocēdū alijs sic inuidia. vñ per inuidiam diaboli mors intrait in oēs hoies: Sap. ij. Inuidia diaboli mors intrait i orbē tra- rū. Itē inuid? siles ē syrene q tēpestare le- taf r in sereno tristat. Sic ē inuid? dū gau- det de alteri? aduersitate r tristat de p̄spe- ritate. Item inuidus siles ē salamādre. P̄dō rōne t̄pis. Hā salamādra q hz fi- gurā silem lacerte nō apparet nisi i magnis imbrib?: r in sereno deficit oino. Iper ma- gnos imbres intellige magnas tribulatio- nes vl aduersitates alicui ptingētes. Tūc

Y

Vertical text in the left margin, likely a library or archival stamp, partially obscured and difficult to read.

ne humore luurie plen⁹. ⁊ diuersis coloribus. i. virijs siue malicij⁹ macular⁹. vel diuersis colorib⁹. i. diuersis ostentatiōib⁹ sanctitar⁹ tunc⁹. qz mult⁹ modis conat⁹ apparere bon⁹. Sz lz de nocte. i. i obsecrante p̄ sent⁹ vite luceat vt stella. f. p claritatē fame vlterior⁹ apparētie: tñ aduētēte die mortis siue die claritat⁹ diuini iudicij: in q̄ illuminant abscōdita tenebrar⁹: ⁊ māifestant p̄silia cordiū: tūc deformatas ei⁹ parebit.

Quarto qz eruce ē vermis qñ mōstruosus i trāformādo se. Hā ad modū bōbie/sericū faciētis formā mutat: ⁊ se reptilē in volatilē trāformat. Alas enī tenues et laeas suscipit q̄b⁹ volitādo i aera se extollit. ⁊ q̄ colores i corpe habuit: tot i alis ostendit. Et tale volatile papilio vocat⁹: vt dicit Plido. Et iō vt ip̄e dicit ex eruce papilioēs fiunt: ⁊ ex papilionū stercozib⁹ eruce itez generant⁹. ⁊ qñ volāt min⁹ noria sūt q̄ qñ reptāt. Tūc enī eruca accipit formā volatilē siue papiliois: q̄ hypocrita ascēdit ad gradū platiōis. Tūc et ad modū bōbie/sericū faciēt⁹: aliā formā assumit: qz ad modū scī viri multa bōa se factury p̄tēdit. Alas tenues ⁊ laeas suscipit q̄b⁹ i aera se extollit: qz qdā opa q̄ apparent vident⁹ mira: sz existētē sūt valde debilita: inchoat ⁊ assumit q̄b⁹ iactant se elenat⁹: ⁊ in regimie magnificat. Et sic ex eruce papilionēs fiūt: qz sic ex hypocrite supbi ⁊ vaneglisti exēūt. Et qz stercore. i. t. p. ali glia. Quia virt peccatoris glia vermis ⁊ sterc⁹ ē: vt dicit. j. Ma/cha. ij. itez generant⁹ eruce: qz scz aliq am/bitiosi vidētēs hypocritaz t. p. ali gliaz seq conant⁹ etiā eoz fictā vitā: s̄ in b min⁹ noria sūt hypocrite volatēs q̄ reptātes: quia min⁹ latet eoz hypocritas i statu dignitatis. nā pncipatus oñdit virū. ⁊ qnto hypocritas est min⁹ occulta: tanto min⁹ ē noria.

¶ Sic in statu dignitat⁹ hypocrita sibi magis cauet: ne perdat nomen vel honorem sanctitatis. Ca. LXXIII

Ra impellit fre
quēter hōiem ad picula mortifera p̄ appetitū vindicte. Hñ iracundus ē silis ap̄to. i. siluestri porco. Qui s̄m Antic⁹. ⁊ p̄ silinē aial seuū ⁊ tāte feritatis vt mortē parūpēdat ⁊ s̄ ferrū v̄eatorū litre p̄de se opponat: imo ferro confosius vires ⁊ vulneratores suos resumit: ⁊ ip̄os cum

cultris suis inuadit. Sic hōies frequē vt se de inimic⁹ vindicēt: ex ip̄a ira piculū mortis p̄supēdētēs etiā i tela ferrea se imitūt intrepidus: neqz vulnerati refugit: s̄ maiore furoze i suos vulneratores insurgit: Job. v. Alz stultum interficit iracū dia. ij. Wach. liij. Fere belue trā gerēt. Itē iracū dus hō silis ē canī rabido: q̄ sp̄ ē soliuag⁹. ip̄m enī aliq canes su gūit tā q̄ peste: vadit tā q̄ cadēdo vt ebi⁹: ⁊ currit ap̄to ore lingua pendēte ⁊ salina defluente: oculos hz rubicūdof q̄ lz ferat ap̄to: i. oē tñ obiectū ip̄ingit ac si cecus eēt: s̄ oēm rē repugnat ⁊ s̄ vmbzā suā latrat. Et dicit Cōstātin⁹ qz canis ē calid⁹ ⁊ sic⁹: cui nigra cholera do minat⁹: q̄ dū corūpif canis i rabie vertit. Sitr etiā hō iracū dus ē soliuag⁹: quia nec amicū nec socium p̄t sustinere. p̄pter qd̄ de p̄roū. xxij. Noli eē amie⁹ homi iracūdo. Merito ab oib⁹ fugiēd⁹ ē tan q̄ pestis: qz nemini parit. Sic ap̄to ore currit qz h̄ba maledica p̄ferre nō desinit. Hñ ei lingua extra os pender: qz eā cobihere n̄ p̄t: totū enī sp̄m suū p̄ferit stultus: cui salina sapie seu discretions defluit: qz si qd sensus hz irat⁹ ex furia totū p̄dit. Oculos aut ad laterā rubicūdof hz p̄pter furoze sanguis: q̄ vaporallē ascēdit ad faciem ⁊ ad oculos hōis irati. Est enī ira naturaliter ebullitio sanguis circa cor: vt Damascē. dicit p̄pter inflāmationē spiritūū visibillū. Sz qñ cec⁹ in om̄e qd̄ audiēdo v̄l vidēdo sibi resistit impingit. Hñ in oī h̄bo vel risu v̄l alio gestu offendit: ⁊ iō s̄ oia q̄ audit v̄l videt repugnat: ⁊ apud sc̄ipm etiā sol⁹ existēs murmurat: ⁊ sic ad moduz rabidi canis s̄ vmbzā suā latrat: maxie aut tūc in rabie facilliter accēdit qñ nigra cholera. i. melancolia corūpif: qz qñ est i aliq accidia vel melancolia hō iracū dus tūc ex leui cā accēditur in furia: qz tūc est maxie pron⁹ ad trāz ex ceptiōe v̄l imaginatiōe alicui⁹ rei contristantis. Iuste qd̄ hō conari ne ab ira superet ex q̄ tāta rabies ois: Job. xxvj. Nō te superet ira. Itē iracū dus v̄l impatiens cū aliqō p̄trariū occurrit etiā qd̄ bñ fecerat destruit. Hñ silis ē cyrogrillo: q̄ est idē qz hericius excepto qd̄ ē maior. Itē ex vinea v̄l arboze vinas vel poma deq̄cit: et sup ea voluēs se pinnul⁹ insigit: ⁊ in ore sp̄ vñū assumit: sed dū ea ad nidum portat si aliq̄d ei ceciderit: irat⁹ oia exurit: ⁊ iterū

Marginal notes in a smaller script, likely a commentary or gloss on the main text.

Terres ad coitū. Sic luxuriosi lasciuī sūt et
 feruēt ad opa lubrica. **Hiere. i.** Olla succē/
 laz ego video a facie aq̄lois. Facies aq̄lo/
 nis quā videbat pp̄ba ē suggestio maligni
 spūs: succēdēs ollā. i. carnē i qua feruēscit
 aq̄ carnal' ꝑcupiscētie. **Secdo** rōe petulā/
 tie: qz hirc' vt **Plin.** dic ē anīl petulcū. **Uñ**
 e' oculi ad libidinē i trāsuertuz respiciūt.
 Sic luxuriosi hñt respectū trāsuertuz i ipu/
 dicū rēp̄sentatē ipudicū animuz: qz sic dic
Aug. **Imputidic' ocul' ipudicū cordis est**
 nūc'. **Tertio** rōe ifamie: qz hirci sūt feti
 di: i sic luxuriosi fetē p̄ infamiā. **Uñ dñs**
 sup sodomā pluit sulphur i ignē: qz i petō
 carnis ardet ignis ꝑcupiscētie: i feret sul/
 phur ifamie. **Quarto** rōne inberētie: qz
 sez h vitū incoꝛrigibil' inberet: sicut dicit
 democrit' a referet **Plin.** qz hirc' nūc' ē sine
 febre. **Est. n. hirc' tate caliditat' vt adamā**
 tē que neqz ferrū neqz ignis domare p̄t ei'
 cruoz calid' mollit vt dicit **Plin.** **Uñ** patif
 febre p̄tinuā i sic qdā tā lubrici sūt vt sp̄ sūt
 i estu male ꝑcupiscētie. **Sz** atredēdū qz cor
 nu hirci adustū dē fugare serpētes. **Comu**
 h hirci ē vigor corpis luxuriosi qd si adu/
 rat i igne afflictiōis recedūt serpētes. i. ve/
 nenose fētatiōes carnis. **Uñ** ei' fel dicitē
 clarificare visu qz amaritudo i tribulatio
 carnis iterdū visu agit aīe i claritatē red/
 dit. **Uñ** luxuriosus afflic' p̄ozco. **Uñ** dñs
 qz p̄oz' qñ spure' ē dicit' qz i spure' i feti/
 dis sp̄ dicit. Sic luxurios' i spureicis i fe/
 toib' carnaliū peccatoꝝ dicit. **Uñ** **Hiere.**
 r̄viti. **Moab** requirit i fecib' suis. **Secdo**
 qz p̄oz' nascit dētar' vt dicit **Plin.** dētes pec/
 catoꝝ qb' mētē detinet sūt delectatiōes q̄
 ab ip̄a sui origine sive radice insūt peccato
 luxurie. i. ip̄a cogitatiōe. **Uñ** sic aut est de
 petō ire q̄ poti' hz penā nisi in fine. s. qñ se
 irat' vindicat. **Tertio** qz p̄oz' amisso oculo
 cito morit'. Sic qz ocul' ipudic' i vag'
 ē icitamētū i fomētū luxurie. amoto ei' vi/
 tio luxurie facit' cessat. **Job. xxxj.** **Uñ** depigi
 fed' cū occultis meis. vt ne cogitare qdē de
 h̄gine. **Quarto** quia p̄ozet volutari i luto
 pl' iacet i latere dextro qñ i sinistro: qz sez
 pl' iacet hō i luto luxurie dñ ē in dextro p̄
 sperat' qñ i sinistro aduersitat': qz mali/
 cia vni' hōze obliuionē facit luxurie: vt dē
Ecc. xj. **Uñ** luxuriosus afflic' h̄ozaci. i.
 rubete: que ē gen' rane venenose. **Hec** enī
 oculos hz qñ igneos: i tanto ē p̄nciosior

q̄nto ei' aspect' ē ardētior. **Aspectus** solis
 odit: i tenebras q̄rit. **Herbas** dulces dili/
 git: i eaz radices comedis: s. comedendo
 eas inficit. **Et** tō i hōz' ruta inimica ei plā/
 tari p̄suevit. **Loca** fetida i fimoza diligit:
 i odorifera odit. **Uñ** fugit dū vinea floze/
 re incipit. Sic sicut luxuriosus qñ hz oculos
 igneos: igne. s. interioris ꝑcupiscētie inflā/
 maros: i q̄nto ocul' ardētior: tāto anim'
 deterior i ꝑcupiscēdo. **ij. Petri. ij.** **Oculos**
 hñtes plenos adulterijs. **Hic** ad sraz lucē
 odit i tenebras q̄rit: qz ocul' adulteri ob/
 fuaat caliginē: **Job. xliij.** **Uñ** odit aspectū
 solis. i. manifestationē peccati sui: i q̄rit tene/
 bras. i. occultationē. **Herbas** dulces dili/
 git. i. delectatiōes voluptat' q̄ dulces sūt
 carni: i radices eaz cōedit. i. cogitatiōib'
 eaz interiorib' pascit: qz i eas ope i plere
 nō p̄t: saltē in corde reuoluit: i ita sibi p̄st
 fetidas i imūdas cogitatiōes gignit. **Sed**
 si ruta. i. aliq̄ amara tribulatio ibi plātari
 posset: tales ifectiōes cessaret. **Diligit** etiā
 luxuriosus loca fetida i fimoza. i. inhōne/
 sta i infamia: vt lupanaria i h̄mōi. **Hone**
 sta āt loca i p̄sortia odit i fugit. **Et** tō vbi
 vineā p̄nie florere videt nō appropinq̄: s. z
 fugit i elōgat'. **Uñ** notā dñ qz luxurie sine
 ꝑcupiscētie feruoz ertinguit' afflictiōe du/
 re p̄nie. **Uñ** adhuc erēplū apparet i hōza/
 ce sine rubeta. **Tradūt** enī auctozes vt dicit
Plin. qz i dextro latere rubete ē os occul/
 tū: qd in aquā feruētē missuz subito feruo/
 rē facit stare: nec osse in ea stāte p̄vltra fer/
 uere. **Et** dicit' illud q̄rtanā fugare. **Quasi**
 hō rubeta ē hūana vita: cui' lat' sinistrū
 est star' culpe: s. dextrū ē stātus p̄nie. **In** h
 latere ē os. i. dura afflictio carnis q̄ dz oc/
 cultari. i. nō ad ostētationē fieri: vt faciūt
 hypocrite. **Hec** extinguit feruozē aq̄. i. ar/
 dorē cōcupiscētie i fugat q̄rtanā. i. luxuri/
 am q̄ q̄druplicif ardet: qz i cogitatiōe: i af/
 fectiōe: in aspectu i tactu. **Uñ** gule v'l lu/
 xurie vitū dñā i magnis i potētib' vir':
 qz p̄ voluptatē carnis marie eos diabol'
 vincit. **Sic** vnicornis cū elephāte sepe bel/
 lū gerēs: cū elephātē in vētrē pcutit eū. p/
 sternit. **Habet** enim elephas mollem ven/
 trē. **Uñ** vnicornē intelligit' diabol' : cui'
 cornu significat' p̄tātē sibi a dō pmissā ad
 tentādū v'l ad p̄cāq̄dū hōies. **Hic** elephā/
 tes. i. magnos viros i dignitatib' p̄stitu/
 tos p̄cipue pcutit i ventre: qz p̄ vitia q̄ ad

Reges dñane vt
Uñ dñs dicit' qz i dextro latere rubete ē os occul/
 tū: qd in aquā feruētē missuz subito feruo/
 rē facit stare: nec osse in ea stāte p̄vltra fer/
 uere. **Et** dicit' illud q̄rtanā fugare. **Quasi**
 hō rubeta ē hūana vita: cui' lat' sinistrū
 est star' culpe: s. dextrū ē stātus p̄nie. **In** h
 latere ē os. i. dura afflictio carnis q̄ dz oc/
 cultari. i. nō ad ostētationē fieri: vt faciūt
 hypocrite. **Hec** extinguit feruozē aq̄. i. ar/
 dorē cōcupiscētie i fugat q̄rtanā. i. luxuri/
 am q̄ q̄druplicif ardet: qz i cogitatiōe: i af/
 fectiōe: in aspectu i tactu. **Uñ** gule v'l lu/
 xurie vitū dñā i magnis i potētib' vir':
 qz p̄ voluptatē carnis marie eos diabol'
 vincit. **Sic** vnicornis cū elephāte sepe bel/
 lū gerēs: cū elephātē in vētrē pcutit eū. p/
 sternit. **Habet** enim elephas mollem ven/
 trē. **Uñ** vnicornē intelligit' diabol' : cui'
 cornu significat' p̄tātē sibi a dō pmissā ad
 tentādū v'l ad p̄cāq̄dū hōies. **Hic** elephā/
 tes. i. magnos viros i dignitatib' p̄stitu/
 tos p̄cipue pcutit i ventre: qz p̄ vitia q̄ ad

Facile enim cōtēnit oīa q̄ se se cogitat eē
moriturū: sicut Hiero. dicit. Et iste egressus
ē sē parte? q̄ fit dolore p̄nīe: Job. xvj. Du
lier. i. gra cū parit. i. nouū hoīez in iusticia
tristitia h̄z. i. p̄nīe: et hec tristitia facit eum
egredi s̄ p̄cto: ad q̄ dimitteū ipellit me
morā mort̄: Eccl. vij. Demorare nouissi
ma tua et in eter. nō peccabis. ¶ Itē memo
ria mortis cū cōpunctōe cordis resistit ve
neno tentatiōis carnal. Sicut cinis scorpi
onis potatus in vino remediū est hoī per
cusso ab eo. Quasi p̄cussio scorpiōis ē ip̄a
tentatio carnis. Scorpio enī aū palpando
Incedit et retro cauda ferit: et sic caro p̄mo
delectat: postea cruciat. q̄ homi a scorpio
ne percussio. la carne tentato remediū est ci
nis scorpiōis cū vino. Quid enī est cinis
scorpiōis nisi resolutio carnis q̄ cū vino
cōpunctiōis potata. i. attēto alio cōsidera
ta liberat a venenosa puctura scorpiōis. i.
a venenosa tentatiōe carnis. Aug. Abstil
sic renouat a peccato q̄ frequens mort̄ me
ditatio.

Ca. LXXXI

Mandicia mētis
Signat in mūdicia illoꝝ a salum
q̄ cōcessa sunt ad eū i lege Moy
si. Dicit Leuit. ij. Omne q̄ h̄z diuisam yn
gulā et ruminat de pecorib⁹ comedet. Et
aſt ruminat et h̄z vngulā sed nō diuidit cā
sicut camelus nō comedetis. Cyro grillus
q̄ ruminat vngulāq̄ nō diuidit: imundus
est. Lepus q̄z nā et ipe ruminat: sed vngu
lam nō diuidit. Et sus q̄ cū vngulam diui
dit nō ruminat: hoꝝ carnib⁹ nō vescemini.
Item dicitur in eodē: Omne de volucrib⁹ q̄
gradif sup quatuor pedes abominabile erit
vobis. Quicq̄ autē ambulat sup quatuor
pedes: h̄z longiora retro crura p̄ q̄ salit
sup trā comedere debetis: vt ē buch⁹ i ge
nere suo: et attacus atq̄ ophiomachus at
q̄ locustas: singula iuxta gen⁹ suū. Abi no
ta q̄ aīal q̄ ruminat et findit pedes sez vn
gulas concedit vt mundus: vt dicit Aug⁹.
ex quadā significatiōe. Quia sez fisco vn
gule signat distinctionē duoz testamento
rum: vel p̄ris et filij: vel duaz naturaz i xpo
vel discretionē boni et mali. Ruminatio au
tē signat meditationē scripturaz et sanū in
tellectū eaz. Luciusq̄ aut alter illoꝝ deest
sp̄ualit imūdus ē: et iō phibet tanq̄ aīal
imūdū q̄ altero illoꝝ caret. Solatilla

vero et quadrupedia q̄ crura posteroꝝa lon
giora h̄nt vt saltare possint comeduntur.
Alia x̄o q̄ maḡ ire adherēt. phibent: qe
illi q̄ abutunt doctrina quatuor euāgelista
rū vt p̄ eam in alio nō s̄bleuent: imūdi re
putantur.

Ca. LXXXII

Venera mitigāt
Animū iudicij et plari: et frequēter
corrūpūt. Nā aliq̄ catul⁹ latrās
currit h̄ aliq̄ vt videat eū mordere: s̄ si
p̄iceret et eū frustū panis accipet et s̄le
ret. Sic aliq̄ plar⁹ aliq̄s venit ad aliq̄s
subditū cū tanto latratu vt videat eū vel
le deuorare: sed ille p̄icit eidē vnā marcā
argētī: et aufert ab eo loq̄lā: Eccl. xx. Ere
mia et dona excecant oculos iudicum: et q̄
si mutus in ore auertit correptiones eoz.

Capitulum: LXXXIII

Obediētie vel pe
nitentie on⁹ hūlliter suscipe et pati
enter portare cameli nos docent.
Nā cameli vt dicit Is̄i. vocabulum a greco
noīe sūt sortiti: eo q̄ q̄ onerant se inclinā
tes corā hoīb⁹ hūlliant et sup genua incur
uant. Came enī grece hūile vel breue dicitur
tine. Sūt ei aīalia ad onera apta et ad por
tandū māsueta. Sic q̄ debet hō on⁹ obedi
entia a supiori intūctū vt p̄nīe imposita hu
milli suscipe et māsuete et patiet̄er illud fer
re. Et etiā de malis prelatis subditis dicit
tur Mat̄h. xxij. Quicunq̄ dixerint vo
bis seruate et facite.

Ca. LXXXIII

Offerre se debet
Hō ad dei fuitiū eo mō q̄ aīalia in
lege Moy si offerebant i sacrifici
um. Siebat enī triplex gen⁹ sacrificioꝝ.
Nā q̄sdā erat q̄ cōburebat. Aū dicitur holo
caustu q̄si totū incēsus. Mōi enī sacrifici
um offerebat deo ad reuerētia maiestat̄ il
li⁹ et ad amorē hōitat̄ illi⁹: et quenebat p̄
fectoꝝ statui in impletōe p̄silioꝝ: et iō totū
cōburebat: vt sicut totū aīal in vapoꝝe sur
sum ascēdebat: ita etiā signaret totum ho
minē: et oīa q̄ ipsi⁹ sunt de dño esse subie
cta et esse offerenda. Aliud erat sacri
ficiū p̄ p̄cto q̄ offerebat ex necessitate re
missionis peccati: et quenebat statui pen
tētiū in satisfactiōe peccatū: q̄ diuidebat
in duas partes. Nam vna cōburebat: alia

gri nos monet exēplū. de q̄ p̄bistolog' dī
 cit: q̄ sp̄ rugit i die oriens: q̄t horas dies
 bz: r̄ iſt facit i nocte. Ex q̄ p̄cepit p̄bi
 eq̄ noctū: q̄ r̄ūc duodecies rugit i die r̄ to/
 tiens i nocte. q̄ s̄ onager ſi dimittit horas:
 ita multo min' eccl'astic' facere dz. Mā ele
 phas q̄ in tota vita ſua q̄ q̄dringētis ānis
 dz. plongari. ſemel t̄m̄ generat r̄ vnū filiū
 t̄m̄: ante q̄ pareat b̄ſenſio feruz portat. Sic
 hō illud bonū q̄ ſemel t̄m̄ fieri p̄t ante q̄
 illud faciēdo parlat: diu i vtero mēt' p̄ de
 liberationē tenere dz. Cū ſene. Deliberā
 dū est diu q̄ faciēdū ē ſemel. **I**te etiam
 opa fortia ſūt a merito eſne retributionis
 vacua: niſi ſiāt cū puritate mētis r̄ cū vni/
 tate charitat'. Mā oē aīal' cornuz: cornu
 ſuū bz vacuū p̄ter cornū r̄ vnicornē. Quid
 enī p̄ aīal' cornu p̄ducēs ex capite niſi hō
 intelligit: q̄ facit aliq̄d op' notabile r̄ virti/
 le. Er̄t enī op' x̄tuolum a rōne ſic cornu a
 capite. Hoc autē cornu est plēnū in ceruo. i.
 in boīe puro. Ceru' enī q̄ est aīal' ſimplex
 ſm̄ Arisr. r̄ Luicē. cū ſa felis in v̄tre nō
 bz: r̄ mūdū paſſū dilligū: ſignat boīez ſim/
 plicē carēntē ſelle inq̄rat: q̄ se purū a pctō
 cuſto dit. **I**te est plēnū in vnicorne. Est cū
 velut vnicornis q̄ cūq̄ ſuat vnitatē ſpūs i
 vinculo pacis. Hic enī dū se in bz agit
 ab vnitatē fraterni amoris nō diuidit: vnū
 t̄m̄ cornu p̄ducit. Solum igiſ talium cor/
 nuū. i. opa x̄tuola r̄ fortia plena ſūt oſſe. i.
 ſoliditate gr̄e r̄ fructu mercedis eſne: con/
 tra at de opib' pctōris p̄t Apōc. iij. Mō in/
 uenio opa tua ple. r̄. **Ca. LXXXIX**

Omnatus mulie
 rū ſilis est ſeriali ſerpētī: q̄ vt dī/
 cit **I**ſido. tāta p̄ſulget doſi va/
 rietate: vt in ſui admirationē inducat inu/
 entes. Et qz p̄tger ē q̄s curſu inuadere ne/
 q̄: ſui admirationē inuētēs rapit: r̄ quāto
 mag' ē diſcoloratō in veneno ē deterior.
 Sic mulier ornata oculos r̄ corda inuētū
 ad ſe trahit: r̄ ſtupida r̄ inſenſata reddit: r̄
 ea p̄ occupatōē rapit: r̄ veneno mali p̄ſen/
 ſus eringit. Est iō quāto ornatioz r̄ pul/
 chritoz tanto p̄ncioſioz. S̄l'r ophites ē ſer/
 pens maculis reſpūſus: q̄ tot bz nocē di mo/
 dos q̄t colores varios. Et ſic mulier diuer/
 ſis colorib' picta v̄l varijs ornāmēt' idu/
 ta. Cū diero. dicit: q̄ ſi vir v̄l mulier ſe oz/
 nauerit: r̄ vult' hoīm ad ſe puocauerit: et

ſi inde nullū ſequat dānū: in dicitū t̄i parte
 tur eternū: qz venenū attulit: ſi fuſſet q̄ bī/
 biſſer: **P**rou. vij. Occurrit illi mulier oz/
 natu meretricio p̄parata. **I**tem ornate r̄
 pulchre mulieres ſiles ſūt carnis. Carta eī
 q̄n pulchrā pellē bz de ipſa gloriā: r̄ p̄ter
 h̄ q̄nq̄ vaga efficit. Cui tunc ſi ipſa pellis
 exurit in tecto cōmorat. Sepe t̄m̄ dū de pel/
 le gloriā: p̄ter ipſi' pulchritudinē capif
 r̄ mactat. Sic mulier ſentiēs ſibi i facie pul/
 chrā pellē vel i doſo pulchrā veſtē de ipſa
 gloriā: libent' diſcurrit vt ipſam oſtendat
 alijs. Sed ſi pellis ei' febre vel alta iſfirmi/
 tate exurat vel deſormet: ſiue veſtes eius
 deuaſent: tūc firmior i domo morat. **I**te
 dū de fragili veſte vel pelle gloriā a dia/
 bolo capif p̄ vanā gloriā r̄ laſciviā: r̄ ali/
 q̄n ad turpitudinē pcti p̄ducit: r̄ tandem
 aliq̄n ſubita vel mala morte mactat: r̄ inſu/
 per pena eterna cruciat. Cū **L**yprian' di/
 cit: qz ſerico r̄ purpura indute x̄pm ſincere
 induere nō p̄t: auro r̄ argēto r̄ margarit'
 adornare r̄ montilib' ornamenta corpis et
 aſe p̄diderūt. Hinc est etiā qz dines ille qui
 purpura induebat r̄ byſſo: i iſerno ſepul/
 tus est: **L**uc. xvj. **Ca. XC**

Paffio chriſti pre
 figurata ſuit in imolatiōe paſchal'
 agni. de qua h̄t **E**ro. xij. Mā ipſa i/
 molatio agni ſignat imolatiōē x̄pi: ſm̄ il/
 lu d. j. **C**orinth. v. Paſcha n̄m imolar' est
 chriſt'. Sanguis x̄o agni liberās ab exter/
 minatoze linitus in ſuplimentarib' domoz:
 ſignat paſſionē x̄pi in corde r̄ in ore fidei/
 um p̄ quā liberamur a pctis r̄ eterna mor/
 te: ſm̄ illud. j. **P**e. j. Redēpt ſum' p̄ cūſo
 ſanguine agni imaculati. Comedebāt autē
 carnes ille ad ſignificandū eſum corporis
 chriſti in ſacro. Erāt autē aſſe igni ad ſigni/
 ficandū paſſionē r̄ charitatē chriſti. **C**ome/
 debant autē cū aq̄m̄is panib': ad ſignifi/
 candū purā cōuerſationē fidelium corp' x̄pi
 ſumentium: ſm̄ illud. j. **C**orinth. v. Epule
 mur in aq̄m̄is ſinceritatiz r̄ veritat'. **L**a/
 ctuce autē agreſtes addebant in ſignū pe/
 nitentiē pctōz: q̄ neceſſaria est ſumētibus
 corp' x̄pi. **R**enes autē acingēdi ſūt cingū/
 lo caſtītatis: calciamēta autē ſunt pedū ex/
 empta mortuoz patrū. **B**aculi h̄ndi in ma/
 nib' ſignāt paſtoralē cuſtodiaz. **P**reſcipi'
 autē qz in vna domo agn' paſchalis come/
 r̄ s

Calliones per
Lectare bonis
Sicut dicitur

dāt h̄ s̄sumūr: qz potī? s̄sumūf desiderijs si
ue indigētis q̄ velit laborare: Prou. xxj.
Desideria occidit pigz. **P**et̄ cantis vltio
post multa fuitia fune ligat: r̄ eo lōgī? du
cis ad mortē r̄ in aq̄ necat: v̄l p̄ ripā deici
tur: nec ei pellis detrahī: nec caro mandu
cat: s̄ h̄mib? corō dēd? exponit. Sic pec
cator p̄ multa fuitia mūdi v̄l peti a diabo
lo fune ligat. i. s̄uetudīe peccādi: r̄ ea tra
hī. i. v̄s ad mortē corpis detinet. Et ne
cat in aq̄. i. deficit defectu naturali vite de
fluēt. h̄. Begl. r̄ iij. **D**ēs morimur: r̄ q̄si
aq̄ vllabimur. **A**l p̄ ripā. i. p̄ casuz mortī v̄l
olentē deiecit i fossatū iferni. s̄m aniam.
Corp̄ autē mortuū remanet oīno inutile.
De alijs enī aialib? postq̄ sūt occisa rema
nēt: v̄l carnes q̄ sūt vitles ad comedendū:
v̄l saltē pellis q̄ vitl ad induēdū v̄l calciā:
dū: s̄ h̄uana caro mortua v̄l occisa ad ni
billā valet vltra nisi q̄ vermib? relinquat̄ i
esca. **P**et̄ pctōes assimilāf capris. **P**di
mo p̄pter supbiā. **M**ā capra sursus sp̄ ten
dit v̄l sūmitates carpat r̄ comedat folioz:
vt dicit **I**sa. Sic sūt supbi q̄ sp̄ ad supiores
stap̄ inbiāt vt sūmitates folioz. i. dignita
tes r̄ honores matoz q̄s ipi summos repu
tat dirigevalēt r̄ h̄re: **P**s. lxxij. Supbia
eorz q̄ te oderūt ascēdit sp̄. **P**et̄ p̄pter lu
riā. **M**ā sic dicit **P**lmi. Capre p̄ calidita
tē nō abūdāt pinguedīe: r̄ raro sine febre
sūt: r̄ iō i cis ē ardēs ꝑcubit: r̄ nō min? vi
dere dicunt de nocte q̄ de die. **I**sta compe
tūt luxuriosis i q̄b? p̄ v̄s vener: tā pin
guedo corpis q̄ ment? deuastat: sine febre
etiā ardēt ꝑcupiditē raro iuēiunt: r̄ ipō
carnis ope ardētī delectatiōe sedant. **M**ō
min? etiā luxuriosi ad sua sēda opa obser
uāt noctē q̄ dicit **I**ob. r̄ iij. **O**cul? adulte
ri obsuar caliginē. **P**et̄ p̄pter auariciā. nā ca
pre vt idē dicit rodūt extremitates q̄b? pa
scent oues v̄s ad radices. **A**n capra a car
pēdis h̄gult? ē dicta. Sic etiā auari sunt q̄
sp̄ ad carpēdū intēdūt r̄ extremitates q̄b?
pascunt oues. i. bona t̄palia q̄bus boni. i.
sp̄uales viri ad suū victū r̄ ad suā sustēta
tionē vtunt: ipi v̄s ad radices euellūt: qz
fregit ita expoliāt paupes q̄ nihil eis reli
quūt. **P**et̄ pctōr assilaf asino q̄ ē aial natu
ralit̄ p̄derosus: r̄ ar dū r̄ p̄grū: timidū: sto
lidū r̄ oneri aptū: r̄ patēs laboris plimū.
Sic pctōr ē p̄derosus ad cadēdū: r̄ ar dus
ad penitēdū: p̄lger ad opandū: timid? ad
p̄ale dānū: stolid? ad p̄uidendū: apt? ad

on? pcti vel cēni supplicij portādū: r̄ pati
ens ad laborē mōi ifructuosuz sustinēdū.
Pet̄ pctōr decipit a pctō sic crocodil? ab
illa auicula q̄ dicit rer auis. **M**ā dū crocodi
lus iacet iuxta lit? supuēt illa auicula r̄ vō
lat circa os ei? q̄ apit auicule fauces: r̄ illā
intrare p̄mittit: **A**t ipa p̄tio lenit cū vngui
bus scalpit: ita q̄ belua ex dulcedie statim
obdormit: r̄ cū auicula eū dormire sentit:
statī i ei? vētre descēdit r̄ eū p̄ vētre p̄forat
r̄ occidit. **E**st ei crocodil? i vētre valde mol
lis. **Q**uasi q̄ crocodil? i litro iacēs est hō
ocio torpēs. **A**uicula at ad os ei? veniēs: ē
tētatio pcti imaginatiōē ingrediens: cur
tūc os apit q̄ i cogitatiōe r̄ i delectatione
recipit. **E**t tūc lenit scalpit: qz puritū dele
ctatiōis glignit: r̄ si tūc hō dormiat vt p̄ ne
gligētiā tētatiōi n̄ resistat: igredit i mētē r̄
eū p̄ p̄fēū p̄forat r̄ necat. **P**et̄ pctōr assilaf
rane q̄ ē limosa r̄ clamosa r̄ vētosa r̄ odio
sa: sub vētre maculosa: linguosa: r̄ n̄ solū vi
uēs i aq̄ h̄ etiā in fra. Sic etiā pctōr ē limo
sus p̄ luxuriā. i. imūd? : clamosus p̄ irā: et
vētosus p̄ supbiā: odiosus hoib? p̄ auari
ciā. **M**ā sic dicit **B**oc. odiosos auaricia: cla
ros hō largitas: fac vētre maculosus
p̄ gula: linguosus p̄ iuidiā. **M**ā rana sicut
Aristo. dicit linguā h̄z r̄ os coarans: sic in
tūctus r̄ linguosus: detrahēdo. **P**et̄ viuit i
fra q̄ ē grauis r̄ frigida: q̄ aīam
grauē reddit: r̄ frigida. **P**et̄ pctōr assilaf
talpe. **P**et̄ qz talpa sic porc? rostr? h̄z: r̄
tal? pctōr p̄ imūdiā luxurie v̄l gule: r̄ cū
tali rostro talpa radices de terra extrahit.
Quia. s. p̄ pctā carnis euacuant et erra
hunt affectōes mēt. vñ **I**ob. xxxj. de luxu
ria dicit: q̄ ē oīa eradicās gentimina. **S**ecdo
qz talpa frā fodit: nec extracta a fra diu vi
uit. **E**t iō dicit **P**lmi. melius audiūt talpe
fra coopte q̄ extracte: r̄ tal? pctōr p̄ vitiiū
auaricie. **Q**ui? studū ē irena reuolūt: r̄ si
ne frenis iplacatiōib? nō credit se posse vi
uere: r̄ solū de frenis vult tractare r̄ audi
re: **I**ob. iij. **Q**ui de fra est de fra loquit.
Tertio qz talpa solē odit: r̄ h̄ pctōr h̄z ex
vitiū supbie. s. vt odiat deuz q̄ est ver? sol:
fm illō **P**s. lxxij. iā supra allegatū. **S**up
bia eoz q̄ te oderūt r̄. **M**āz supbia se deo
marie opponit: p̄ q̄ deus supbis marie
resistit: r̄ q̄tū ad h̄ odit eū. v̄l odit solē
supbi. i. māifestatē v̄l redarguētē vitia eo
rū. **A**n supb? nō venit ad lucē vt nō argu
antur opera ei?: sicut dicit **I**ob. iij. **Q**uar

margin notes in the left margin, including the word 'vitiis' at the top and various small text fragments.

et metis soliditate fragilis: et ultimo cruciatu scie vel pene iducit: *Est. lxxj.* Vermis eorum non morietur. **A**spis assimilatur musce bouine: quod quousque sub cauda vacce vel eius eorum porci manet affixa: eam hincere non sinit: sed cauda erecta miro modo insansit per campos undique currit. *Silr. Quid peccati inheret scie aia non potest quietescere: et tunc per diuersa vagatur: qurens et non inueniens requirit. Quid peccati non fuerit amor per peniam.* **A**spis peccati fetore dicitur hodie odire et fugere exemplo formice. *Dicit enim Aristot. quod in formice est sensus olfactus: et odit omne fetidum. An si quis domos carus subfumigauerit aliquid fetidum: eas deserunt. Sic dicitur hodie omnia dimittere et fugere in quibus est fetor peccati: Eccl. xxj. Fuge peccatum.* **I**tem peccati assimilatur regulo serpenti. *i. basilisco: quod olfactu suo necat: et visu suo interficit omne viuum: ad cuius aspectum nulla avis illesa pertransit: et si procul fuerit ore eius comburit et deuorat a mustela conuincit. An ab hominibus ad eius canem defendunt. nihil enim altissimum absque remedio dereliquit. An basiliscus visum mustela fugit quem insequitur et occidit: maxime si prius pasta sit ruit: ut Aristot. et Auicenna dicitur. Silr. peccatum occidit aiam: vel per odoratum morose delectationis in cogitatione: vel per visum. i. consensum opis. An aues. i. hominum metes solo visu. i. consensu etiam si longe sint ab opere occidunt et deuorant a peccato. Sed remedium contra basiliscum. i. contra peccatum est mustela ruita refecta. i. penia amaritudine plena quam ipsum visum fugat: quod penitentia sola in contritione vel in proposito habita quibus peccatum purgat. *Ps. xxxj. Dixi scilicet in proposito cordis confitebor aduersum me iniustitiam meam domino etc. Sz tunc opere completa ipsum perfruens scilicet peccatum extinguit: Act. iij. Conuertimini et penitentemini ut delectamini peccata vestra.* **I**tem peccati assimilatur aspidi. *Haec aspis aure obturat vryocem hominis incantanti: non audit nec ei obediunt: et hoc pertinet ad peccatum superbie: quod superbus vocem dei non audit: et eius mandatis obediunt contentum. *Ps. lxxj. Sicut aspidis surdeat obturatis aures suas quod non exaudiet vocem incantantium etc.* **I**tem aspis interfecto copari suo. i. coniuge suo miro furore interfectore persequitur: et illum sine soluz sine inf multos aggreditur: nec periculum curare videtur vel suum copare vlciscatur: et hoc pertinet ad vitium ire: quod irat. **A**pter appetitum vincte**

precipiti furia omni periculo se exponit. **A**spis est quedam species aspidis quod dicitur situla: ex eo quod a se percussus sit occidit: et hoc pertinet ad auaricia. *Cuius sitis. i. appetitum sit in extinguitur. **A**spis est quedam alia aspis quod dicitur viperalis: quod scilicet somno interficit: hinc dicitur cleopatra sibi apponeret: somno resoluta est: et hoc pertinet ad accidie vitium: quod pigritia et somnolentia aiam occidit. **A**spis est alia que dicitur emorzois: quod percussus ab ea dissolutis venis fluxu sanguinis vita finit. **H**oc pertinet ad luxuriosos: quod scilicet luxuria fluxu seminis corporis resolutis: et ad eternum interitum aiam inducit. **A**spis est alius serpens quod dicitur pester: quod semper ore patente emittit virus: incedit: sed ab eo percussus distendit et necatur. hoc pertinet ad vitium gula: quod gulosus ore patente. i. parato ad cibum semper incedit: et virus id est vitium gula patentem occidit. **A**spis aspidem habet oculos in tympanibus non in fronte. An non directe respicit: et ideo aduersarius persequitur magis auditu vel olfactu quam visu. **H**anc si non sic esset ut dicitur Plinius. vir hodie ab eo euaderet: et hoc pertinet ad inuidiam: quod inuidus non recto sed toruo et maliuolo respicit oculo: et ex auditu vel opinione sua solum de trabendo persequitur: tanquam de re visa vel certa. *vn. *Ps. cxxij. de talibus dicit: Venenatus aspidum sub labijs eorum.* **A**spis peccati quod dicitur retinet semper multiplicat et crescit. An assimilatur crocodilo: quod dicitur viuunt semper crescit. **H**anc peccatum quod per peniam non diluit: more suo pondere ad aliud trahit. **A**spis peccatum plus inualescit et abundat in prosperitate quam in aduersitate: sicut serpentes plus abundant et ledunt in estate quam in hyeme: et in die quam in nocte. Omnes enim generaliter serpentes frigide sunt nature: nec percutiunt nisi cum calefacti. An venena eorum plus nocent de die quam de nocte: quod sunt frigide et nocturno rore. In hyeme se in nidis inuoluunt et torpescunt: sed in estate se dissoluunt et ad nocendum exerunt. **Q**uid autem per frigiditatem serpentinam venent nisi malicia accipit peccati: quod dum cor per consensum attingit: calorem protinus charitatis extinguit. per calorem vero diei et estatis feruor minor et maior intelligit mundane prosperitatis: sicut frigus contrario noctis vel hyemis benignior est vel lenior signat cursum ad ueritatis: sed in estate vel in die venent magis ledit: quod ex ipso prosperitatis feruore peccatum perniciosis crescit. *Unde *Ps. lxxj. dicitur****

Liber quintus

est: Ab altitudine dei timebo: id est. pſe-
ratis. **I**tem pctā carnalia sunt magis
manifesta et infamia q̄ spūalia: sed tū spū-
talia sunt magis nocua. **A**n assimilantur
serpentib⁹. dicunt enī qdā esse maximē ser-
pentes coſeſcit vt coruos integros deu-
rent. **A**n in punico bello vt narrat Titus
lulius a Regulo romano ⁊ duce interfect⁹
est serpens basiliscus. ex. pedū longitudo
nō. **L**ui⁹ pellicis ⁊ marille fuerūt suspenſe
ante quoddā templū rome. Sub claudio
etiā cesare fuit serpens in italia interfect⁹:
in cui⁹ aluo puer integer est inuētus. **S**ūt
autē alij serpentes: ita corpe parui vt vix vi-
deri possint: sed fūt maximi in p̄tate nocen-
di: sicut dipsa que p̄tē occidit quā sentire
possit. **T**yrus etiā vt dicit Aristo. modic⁹
est: ⁊ tū p̄tra ei⁹ venenū nullū remediū ē.
Serpentes ḡ magni significāt pctā carna-
lia q̄ sūt magne apparētie ⁊ infamie: s; q̄
serpētēs aspectu parui ⁊ magis noxi sunt
peccata spūalia: q̄ licet sint min⁹ manifesta
⁊ minoris infamie: sunt tū maioris culpe:
vt p̄tz de luxuria ⁊ supbia. **A**n Bre. xxviii.
dicit: tū p̄tra ei⁹ venenū nullū remediū ē.
Aliqñ in q̄t min⁹ ē in corruptionem
cadere q̄ cogitatioe tacita ⁊ deliberata elat-
tione peccare: s; cū min⁹ turpis supbia cre-
dit min⁹ vitā. luxuria eo mag⁹ erubescit
hōies quo simul oēs turpem nouerūt. **A**n
fit plerūq; vt nōnulli post supbiā in luxu-
riā corruētēs ex apto casu malū culpe la-
tentis erubescāt: ⁊ tunc etiā maiora corri-
gant: cum prostrati in minimis grauē con-
funduntur. **Ca. XCV**

Penitentia lachry

Duosa facit deū dissimulare pecca-
ta. **H**ā leo qui coitū leone cū par-
do odore cognoscit: totus in adultere sur-
git penā: sed si leona post coitū in flumine
lauat: nihil tūc a leone percipit. **S**ic si an-
sponsa christi diabolo peccādo cōiungit:
ipse christ⁹ qui est leo de tribu iuda ad vin-
dictā cōtra eā merito puocat. **S**ed si an-
sponsa in flumine lachrymose penitētē lauctur ab
ipso christo: peccatū dissimulat ⁊ parcat. **A**m-
bro. **Q**d defendi nō potest: abluī potest.
lauant lachryme delictū qd̄ voce pudor ē
confiteri. **L**achryme veniā postulant et me-
rentur. **I**tem penitētia assimilaf panthe-
re: que vt dicit **P**hiloſof. draconem odit: et
draco eā fugit. que pasta in spelūca se reco-

dit: ⁊ p̄ tres dies aliqñ dormit: tūc surgēs
magnā vocē emittit: ⁊ ab ore ei⁹ aromati-
cus odor erit supra modum suauis: quare
tunc omnia animalia sequunt̄ eā: solus dra-
co fugit ⁊ eius odorē nō ferens in scīpo de-
fict. **S**ed sicut panthera draconē: ita peni-
tentia odit peccatū: ⁊ peccatū ipam peni-
tentiā fugit: que in spelūca. i. in corde pe-
nitentis inclusa: post q̄ p̄ tres dies: sc; cor-
tritionis: cōfessionis ⁊ satisfactionis perse-
uerauerit: exurgens a statu culpe emittit
vocē laudis: solutū se sentiens a fomno pec-
cati. **A**n in vocē laudis p̄umpens dicit il-
lud. **P**s. cxv. **D**irupisti vincula mea: tibi
sacrificabo hostiā laudis: ⁊ nomē domini
inuocabo. **Q**ui versiculus vt dicit **C**assi-
supra **P**s. cxv. tante dicit esse virtutis vt
quisq; eū in morte terna cōfessionē dixerit:
omnia peccata sua sibi soluant. **T**ūc etiā ex
ore suo penitens suauē emittit odorem: vt
delicet suauis ⁊ deuote orōnis: quā omnia
animalia sequunt̄. i. oēs virtutes ⁊ oia meri-
ta p̄ hoc restitunt̄ ipi penitenti: ⁊ draco
id est peccatū desicit ⁊ perit. **I**tem peni-
tentiā satisfactoria redit mensurā discreti-
onis ⁊ feruorē cōpunctiōis. **A**n assimilaf
sanguisugae: que apponit cozpozi vt corru-
ptum sanguinē derahat: sed q; qñq; insi-
det venosis qñ q̄s eaz sibi apponit: p̄tē
est inuoluenda in sale ⁊ in viticis vt eno-
mat si quid veneni hauserit. **S**it penal pe-
nitentiā imponit vt a peccati corruptione
qd̄ est tanq̄ sanguis corrupt⁹ ania erpie-
tur: vel vt affect⁹ peccandi ab aīa extraha-
tur: sed vt nihil noxiū inferat penitētē ap-
ponenda vel assumēda est cū sale discretio-
nis vt prudētē cōsideret: ⁊ q̄lis ⁊ quanta
⁊ cui imponat. **I**tem necessaria est in-
suscipiente vitica: q̄ sc; ⁊ vrit ⁊ pungit: et iō
designat feruorē cōpunctiōis: que oēm pe-
nitentiā leuiter ferre facit. ⁊ ad hoc idē fa-
cit: q; si quis sanguisuge aquā calidā sup-
fundat citius se membro applicat. **E**st enī
velut aqua calida lachrymarū cōpunctio
feruida: que cito mēbro sanguisugā appo-
nit: quia inunctā penitentiā p̄rompto ani-
mo suscipere facit. **I**tem tentationes pe-
nitentiā extingunt. **A**nde assimilaf euidaz
bestiole parue quā leones timēt ⁊ fugiūt:
que vocat **L**enotofon⁹. **H**am quoddaz ve-
nenū portat in ore q; statim eos necat. **A**n
hec bestiola capit ⁊ exurit ⁊ inclinat: ex

De animalibus
M. dicitur: si carnis alio pro-
prietate non possunt leones trans-
ire. **D**icitur. **D**icitur ergo bestiola
penitentia quod leones. **A**n
penitentia et fugia. **H**ec posuit vt
penitentia peccatū dicit in cōfessionē
interdū dicit leones. **A**ntantū
penitentia bestiola capit in peccati
ratione: et exurit in cōfessionē de
corruerit in motu mediantē: vt
quomō p̄ motū caro volūtatē in
velut cōserit in humili satisfactio-
ne. **E**rgo penitentia in frailla ei
non caro q; hoc dicit alio q̄m
cōfessionē dicit affligit: et peccati
p̄ntes vitā: id est in p̄ntē q̄
non vel in cōfessionē cozpoze: qui
p̄tē vitā q; quae peccata in
tūc tunc omnia in capitulo
glorū: quōd ipi leones cozpoze
cōfessionē vel affligit: vt in
corruerit: vt dicitur in
penitentia: vt dicitur. **E**t sic tunc leon
cōfessionē: que venenū tenent
penitentia: sed cito extingunt.
nōmē amaritudinis diaboli
abboret: sicut canis abboret
mēbra inuicem exurit. **Q**uia an-
que est in ore. **H**ic fm **A**risto. ⁊
non nō dicitur nisi fove i. in ore
de canis inuicem sit amara ⁊ fca
canis eā nō comēdat: nisi supra m-
notat. **S**ic cō inuicem inuicem i
dicitur per membra turpitudinis
amaritudinis redigat ⁊ doloris ⁊
demones qui palent delectatio
vitiō peccati illa tangere al-
tūm penitentia abborret a q̄
peccati: post mortē liberat an-
nō. **A**nde assimilaf euidā lapidē
vt dicit **Q**uint. cā sententia gra-
uante qui eas adunat: ⁊ post q̄
in ore ventre inuicem: ⁊ illa la-
pido adunat mulieres: p̄ntē
cōpunctio abiq; dolore paratū
cōfessionē grauiorē peccati dicit
notat. **A**nde penitentia vitā ⁊ alio
cōfessionē liberat in vita a peccato:
id est cū post mortē cōpunctio
cōfessionē liberat eam a peccati: ⁊
penitentia est quae mulieres

Pro dicitur dicitur de: quare tu enar-
ras iustitias meas? **I**te qz canis domi-
ni sui custos dicitur domū & defendit. Hec domus
est ecclesia quā p̄dicator catholicus ab he-
renicis defendit. vñ hec domus ē sciētia xp̄ia
quā d̄z p̄dicator sollicitē custodit: sic for-
tis armatus custodit atriū suū: vt sint in pa-
ce oīa q̄ possidet. **I**te qz canis p̄ dño suo
morti se expōit: sic legitur Zeloneū venato-
rē placētē ab armatū iuasū canē eū defen-
dissē: nec vulnerari potuisse nisi pri⁹ cane p̄-
empto. Sic sc̄i p̄dicatores p̄ fidē dei & ve-
ritate martyrio se expōnūt: vt pl̄z i Ap̄lls
& Martyr̄is. **I**te qz canis voluntarie cū
dño suo ad p̄dā currit. Est enī p̄dicatio q̄
si q̄dā venatio sp̄ialis in q̄ oīs aīa deo ac-
q̄sita ē vt q̄dā p̄da captas: s̄z canis ad p̄dā
nō vadit si a dño suo nō ducit v̄l sociat: qz
p̄dicator ifructuose p̄dicat: nisi eū de-
ne iuuaret & sociaret. Apo. j. **L**oz. xv. **H**ō
autē ego s̄z gr̄a dei mecū: & j. **L**oz. iij. **A**d iu-
uaret dei sum⁹. **D**ebet igit̄ p̄dicator cū ip̄z
dū habeat secū p̄sōrē nō refugere: s̄z libe-
ter discurrere ad p̄dicatiōis laborē. j. **L**oz.
s̄. Sic currite vt cōprehēdat. **I**te qz ml-
toris canis corp⁹ dñi sui ēt mortuū si drelī
quirit: sic legitur De cane Ticij sabinī q̄ ipsū
dñm suū captū Rome etiā i carcere nō de-
reliquit: quo insup mortuo canis mestos
edēs vniat: nec mortuū deseruit: q̄ cū qui
dā ei panē p̄cicisset ad os defūcti deporra-
uit: & cū ille nō m̄ā ducaret nec ip̄e mandu-
cauit: cadanere aut̄ in tyberī. p̄cicito canis
vt corp⁹ iustitaret in tyberiz se. p̄cicito mul-
titudine occurrēt: vt vidēt spectaculū fidi-
atialis. Sicut p̄dicatores corp⁹ xp̄i mortuū
deserere nō debent: qz de morte & passione
xp̄i debēt iugit̄ memoriā habere & de ea p̄-
dicare fr̄eq̄nt̄ exēplo Ap̄loz: ex q̄z p̄sona
beat⁹ Pau. dice. j. **L**oz. j. **H**os autē p̄dica-
mus xp̄m crucifixū rē. **I**te qz canis p̄dā
quā rapit nō sibi comedit s̄ dño suo reliq̄t
& talis ē p̄dicator q̄ de ope fructuoso nō p̄-
quā laudē q̄rit: s̄z gl̄iam & honorē deo reli-
quit: Job. viij. **E**go gl̄iam dicā nō quero.
Ite qz canis nobil̄ dāto q̄ de p̄dā a se ca-
pta nihil p̄cipit: nō p̄pter hoc infidelis exi-
sit: nec p̄dā aliā insēq̄ p̄t̄ B omittit. Sic
quāq̄ p̄dicator ex p̄dicacione sua ni-
hil sp̄iale suscipiat: nō p̄pterea a p̄dicatiōe
cessat nec min⁹ fideliter p̄dicat. **I**te qz ca-
nis locū suū cognoscit. **L**oz enī noster fi-

nalis & p̄mansibilis nō est in vita p̄nti: qd̄
Apo. recognoscebat dicens Heb. xij. **N**on
habem⁹ h̄ manētē ciuitatē: s̄z futurā in q̄ri-
mus. **E**t nota qz canes itinera q̄uis lōga
ad memoriā reducūt & ad xp̄ia domicilia
p̄ lōga terraz sp̄acia redire p̄sueuerūt qd̄
p̄dicatores nō corporalit̄ solū faciūt duz p̄
loca varia p̄dicādo discurrūt: & postmodū
ad sua claustra vel habitacula redeūt: sed
etiā sp̄ualit̄: qz q̄ p̄ primo & salute seu
p̄uisiōe ad exteriōra negocia v̄l officia ple-
rūqz exte cogant: tñ sollicitē ac p̄uide ad
p̄p̄riū mētis domicilium redeūt. **F**m illō z
Italia ibāt & reuertebant in similitu dīnē
fulgur⁹ corniscātis: **L**ceeb. j. **I**te qz inter-
dū canis fortissimas & magnas bestias in-
vadit audact. Sic legitur de canib⁹ indie.
Solēt enī indi vt dicit **I**sid. caniculas no-
cte ligatas in siluis dimittere vt a tygrib⁹
cognoscant: ex quib⁹ canes adeo acerrimi
coniunt vt leones p̄sternāt. vñ q̄daz canis
sic nat⁹ a rege Albano Alexandro magno
missus p̄mo in ei⁹ p̄sentia leonē occidit: tñ
dē elephāte deducito vidēs ei⁹ magnitudi-
nē p̄mo obziguat & ingētī latratu insonuit:
quē tñ inuasit & tñ diu afflixit: qz eū ad ter-
rā p̄strauit. Sic sc̄i p̄dicatores diuio celo
& sp̄ū accēsi iterdū magnos tyrānos & pec-
catores audact̄ rep̄hēdēdo aggredunt: si-
cut **J**obes Herodem. vñ Herodes metue-
bat **J**ohānē: & auditō eo multo faciebat:
vt dicit **M**ar. vi. **I**te canis v̄to & odore
etiā p̄ aquas bestias fugiētēs insequit: et
eaz dephēdēs latibula latratu & mustratu
ea p̄dit. Sic p̄dicatores sc̄i v̄to. i. sp̄tra-
culo diuio ip̄ullsi. & odore. i. desiderio sup-
ne salut⁹ attracti: etiā p̄ aquas tribulatio-
nū insequunt̄ bestias. i. pctōzes bestialiter
viuētēs vt trahāt eos ad penitētā: et coz
latibula. i. vitia in quib⁹ latere volunt re-
darguēdo p̄dūt. **I**te cāis humanā socie-
tate dilligit. Sic sc̄i p̄dicatores hūana con-
soria in q̄bus fructificare p̄nt̄ minime su-
giūt. sequētēs. i. exēplū illi⁹ q̄ dicit **P**ro-
uerb. viij. **D**elitte mee eē cū filijs hominū.
Ite p̄dicator debet similis esse castori: q̄
sicut dicit **I**sid. cū quadrupedib⁹ vinit in
terra: et cū natatilib⁹ stat in aquis. **E**t cñ
in magnitudine ad modū parū canis: pe-
des posteriores quasi caninos habens: q̄
bus principaliter ambulat. pedes aut̄ an-
teriores habet quasi asnerinos quib⁹ na-

Intus
...
Regrimos et v.
...
Capitulum XCIII
Retenerare de
...
Redicare ani
...

Illarū herbarū succo imbuti filijs la-
 cis exhibet nutrimentū. filios autē ad cur-
 sus exeret & fugere eos docent: & ad fru-
 gū eos ducit: & salūdi modū eis ostēdūt.
 Due ergo herbe q̄ faciūt ceruā ad nutrien-
 dum filios lacte abundare: due virtutes
 sunt que faciūt prelatos subditos suos
 debito alimento nutrire. s. sapientia que
 facit eos abundare lacte spiritalis doctri-
 ne misericordia que facit abundanter da-
 re nutrimenta corporalis elemosyne. debēt
 etiā eos ad currendū p̄ viā mandatorum:
 id est ad velociter obediendum instruere.
 Item ad peccata fugienda inducere: preci-
 pitia tentationum eis nota facere: & modū
 saluandi eis: id est euadendi ostendere.
 Item sicut prelati presunt in dignitatib⁹
 ita debent preesse in virtutibus. cuius ex-
 emplum est: quia omne animal cornutus ē
 quadrupes: excepto quodā serpēte in egypto
 qui dicitur cerastes. quod intelligit
 dicitur est q̄ si cornua sunt de natura ossis p̄-
 pter testudines siue limaces cornua mol-
 lia habentes. Per animal ergo cornutum
 intellige hominem in dignitate leuati: si-
 gnant enim cornua capitis eminentiam di-
 gnitatis. Tales debent habere quattuor
 pedes: scilicet iustitiā: temperantiam: for-
 titudinem: prudentiam. Cerastes autē si-
 ue serpens cornutus id ē hypocrita in di-
 gnitate positus: cornua sine pedib⁹ habet.
 quia dignitatem tenet et virtutibus caret.
 Similiter lima: habens cornua mollia si-
 gnat prelatū carnalē habētē remissa opa:
 q̄ etiā pedib⁹ caret: q̄ interior virtutes si-
 habet. Item plar⁹ virtuosus tūc facili⁹ ad
 p̄tationē diuinoꝝ erigitur: sed se abstrahit
 a sp̄alib⁹ curis. cui⁹ exemplū ē: q̄ aīalta q̄
 dicitur nō habēt i sup̄iori mā dībula sūt cor-
 nua: q̄ materia trāsit i cornua. Per aīal
 dō cornib⁹ munitū: plarū intellige in vir-
 tutibus ornatū. Cuius inferior mā dībula
 ē terrenoz dispēctio: putda in qua ē mul-
 titudo dentium. l. multiplicitas laborio-
 sū operū & duroꝝ: sed quāsi mā dībula su-
 perior: est diuinoꝝ cōtēplatio altior que dō
 esse vacua dentib⁹. i. a rēp̄raliū curis & la-
 borib⁹ semota. Aīa q̄ tū debet vti p̄ tpe
 q̄ vult virtuose p̄fesse. Item plattōlis hono-
 re digni nō sūt q̄ solū q̄ suā sūt q̄rūt. vnde
 nullū aīal habēs dentes recuruos vt aper-
 habet cornua: eo q̄ illa materia trāsit i eni-

mos. Ille quippe platus suos dētes recur-
 uat qui ea que agit ad semetip̄s reflectit &
 replicat: sed non est dignus cornib⁹ digni-
 tatis qui altos negligēs tū seipm̄ pascit:
 Ecceh. xxxiiij. De pastorib⁹. Ca. CI

Proficere & cre-
 scere pōt hō virtutib⁹. Item du-
 rat p̄tē vite t̄ps. Ceruus ei crescūt cornua
 vsq̄ ad. viij. ānū: q̄ vsq̄ ad. viij. ānos om̄i
 āno pullulāt ei⁹ cornua vnū ramū. vñ eoz
 cras dep̄hēdit p̄ cornua: q̄ q̄ septēnari⁹ ē
 numer⁹ vniūsalis t̄ps. s. quo vnuerſū t̄ps
 vite n̄c voluit. sic p̄t̄ in septē dieb⁹ septi-
 mane accipiam⁹ in septenario annoꝝ totū
 t̄ps dierū n̄oz. Septū est enī Ecce. liij. Di-
 em p̄ anno dedi tibi. & p̄s. lxxxiij. dicit:
 Dies annoꝝ n̄oz in sp̄is septuaginta ānis.
 Septenari⁹ cū p̄ denariū multiplicat⁹ i. lxx.
 surgit: vt inuat q̄ totū t̄ps annoꝝ n̄oz
 debem⁹ dedicare. p̄fectū virtutū quē sūt
 augmentatio cornuū: & B fit p̄ septenariū vir-
 tutū: q̄ sūt q̄tuor virtutes cardinales: et
 tres theologice. vñ p̄ septenariū op̄ez mise-
 ricordie cū obseruatōe decalogi. Ca. CII

Prudentiā docet
 nos hēre herici⁹ triplici. P̄-
 mo cōtra insultū tētatōnū. Itaq̄
 hericius dūm se infra corium durū spinis
 asperis vndiq̄ circumseptū includit: se ab
 inuadentibus p̄tegit. Itā moꝝ cū aliqd
 sentit se in globū conuertit: et ferienti sp̄i-
 nas opponit. Est itaq̄ dura & spinosa pel-
 lis aspera penitentia et dura afflictio car-
 nis: in qua dū homo se per humilitatē ab-
 scondit et eam tentationi opponit: eius tē-
 tationes euadit. vnde p̄s. xxxiij. Ego sūt
 cū mihi molesti essent induebar cilicium: hu-
 millabam in te iunio animā meā &c. Se-
 cundo docet nos habere prudentiā q̄tuz
 ad nutrimentum operum. Est enim herici⁹
 talis prudentia: quia ascendit i vitē vñ ali-
 am arborem & vnas et poma deicit & po-
 sica se super illa inuoluit & suis spinis infi-
 gunt: & sic portat ceras filijs sicut p̄s dō-
 cit. Ille ergo i vitēs vñ arbores ascendit qui
 ad sanctorū virtutes vel vitas consideran-
 das per mentis cōtēplationē se erigit. Et
 tūc ex eis poma deicit q̄t ex eoz cōpactōe
 suos deiecit⁹ agscit. Quasi enim poma de

te feruenter desiderado: et ipotune postula
do quodammodo quasi premit vt sine cōso /
lutionis gratiā largius infundat. **Secū**
do quia agnus naturalit suū hostē agno /
scit. s. lupū. **Itā** etiā si eū nūq̄ viderit: sta /
tim cū pmo vider agnoscat. **Sist** etiā rps
suos crucifixo agnouit nō odiēdo: s. p
eis orādo. **Luc. xxiij.** Pater ignosce illi qz
nesciuit qd faciunt. **In** qua orōne aduerte
qz patrē p eis orādo tuocauit cū dixit: pa /
ter. **Itē** eis ignosce postlauit: Ignosce illi i
quit. **Itē** illos excusauit: qz nesciūt qd fa /
ciūt. **Itē** tria faciūt etiā ipsi sancti spm
agnū sequētes erga aduersarios suos. s. qz
p eis orant: eis indulgēt: et nō solū nō ac /
cusāt sed etiā excusāt. **Quarto** ppf pati
entā: qz ligat: a carnifice nō se defendit si
ue expolitē vellere sine cute. **Et** dñi portaf
ad victimā nō plorat: nō clamat: nō mur /
murat: nō recalcitrat: sed placido vultu su /
um respicit occisorem ac si euz portaret ad
palsia. **Similiter** etiā christus captus et li /
gatus in botu non se defendit. **Similiter**
in flagellatione expoliatus veste: lacerata
cute: similiter etiā expoliat⁹ ad crucez se
non defendit: nec crucifixus recalcittrauit
nec murmurauit. **vn** de Hier. xij. **Ego** qua
si agnus mansuet⁹ qui portatur ad victi /
mam. **Et** s. liij. **Quasi** agn⁹ corā rondēte
se obmutcet et non aperiet os suū. **vñ** eti /
am sancti viri hoc exemplū patientie et mā /
suetudinē quantum possunt imitari conā
mur: **Apo calip. xij.** **Idi** sequuntur agnum
quocunqz lerit. **Quinto** propter mundi /
ciam. **Nam** agnus quasi animal mundum
imolabatur et victimabaf in lege ad figu /
randum christum qui tanq̄ agnus fuit p
i peccatis nostris ara cruci immolatus. **vn**
de Johannes baptista de eo dixit **Joh. j.**
Ecce agnus dei qui tollit pecā mūdi. **Sic**
etiā sancti et immaculati viri faciunt deo
victimā de se ipsi eo modo quo **Apo. di /**
xit: **Et** hibetis corpora vestra hostiā viuē
tē: sancta: deo placentē. **Ro. xj.** **Et** nota qz
imolabaf in lege agn⁹ anniculus imma /
culatus ad significandum qz ille qui vult
de se gratū facere sacrificiū deo: debet esse
agnus per patientiaz: immaculatus p mū /
diciā: anniculus per continentiam. **Dice**
batur enim anniculus cum esset **vn**⁹ anni
cōplet⁹: qz tūc est optim⁹: eo qz agnus tāto
melior est quāto a lacte remotior. **vn** de est

ille vt anniculus qui est remotus a lacte. s.
a carnali delectatione: sed per continentia.
Item sancti viri assimilant equis. **Itē** et
mo ratioe viuacitatis: quia equus est ani /
mal viuax: quia in campis exultat: bellum
a remot⁹ odorat: tubis ad prelium ex /
cita /
tur: ad cursuz prouocatur: dolent equi cū
victi fuerit: gaudēt cū vicerit. **Sic** sancti viri
i cāpis. s. in aduersitatū vl rētatōnū p̄ijs
exultant: **fm** illud **Jaco. j.** **Omne** gaudiū
existimate fratres cum in tentationes va /
rias incideritis **Itē** bellum tenta /
tionis vel bellum mortis procul odorant:
scilicet in prouidendo et preparando se: tu /
bis: id est vocibus predicatorum: vel tu /
bis diuinorum iudiciorum excitantur ad
bellum vitorum. **Hac** tuba excitatus bea /
tus Hieronymus dicebat: **Sine** comedaz
sine bibam: siue quicquid aliud faciam se /
per anribus meis intonare videtur illa ter /
ribilis tuba: **Surgite** mortui vētre ad iudi /
cium. **Item** ad cursuz: id est ad veloci /
tatem bene operandi vel obediēdi. **de** qua
Dr. Ps. cxvij. **Itā** mā datorū tuoz cucur /
ri: prouocantur. **Item** vincuntur tenta /
one vel negligentia: dolore penitentie pur /
gantur et in victoria tentationum et vitorū
letantur. **Secundo** ratione sagacitatis:
quia quidam equi sagaciter recognoscunt
dominos suos et alios super se ascendere
nō permittūt. **Sic** sancti viri recognoscūt
dominum non tū in beneficijs sed etiam i
flagellis. et alium dominum: id est diabo /
lum vel peccatum super mentis sellam ascē /
dere non permittunt. **fm** illud: **Molite** lo /
cum dare diabolo: **Ephef. liij.** **Tertio** ra /
tione pietat⁹: quia aliqui equi in morte do /
minoz lachrymas fundunt. **Et** sic sancti
viri plorant considerantes legendo vl au /
diendo passionem domini: scientes qz sicut
fuerunt socij passionum: sic erunt et con /
solationum. **ij.** **Corinth. j.** **Item** sancti viri
quibus magna vitia vitant frequenter: ta /
men paruis vitijs terrentur. **vn** de sunt si /
miles elephātibz qui domiti sunt in bel /
lis optimi. **Itā** acies proferunt: armatos
ferunt: nec armatorū acies expauescunt:
nec suozum rumores fugiunt. **Item** sup
eos turribz ligneis collocatis de eis tan /
q̄ de muro tela ignea emittuntur: et cum
sint tales: tamen de mure timent. **Sic** san /
cti viri quibus magna tentationum bella vl

De animalibus terrestribus

dunt: **P**ro u. xxiij. Ingridit bla de r in no
 uissimo mordebit vt coluber. **I**te teratio
 nes demonu similes sunt venationib⁹ aia
 lium. de quibus in **P**s. xc. Ipse liberauit
 me de laqueo venantium et a verbo aspe
 ro. Nam fin Zucennam venantur que
 da aialia de nocte: vt quida lupi. q^{da} de
 die vt canes r vni r hmoi: q^{da} ho de die
 de nocte: vt etia q^{da} lupi. Sic etia q^{da} de
 mones terant de nocte. i. occulte r sub spe
 cie boni: r iste est timor nocturnus. de q^o di
 citur in **P**s. xc. Non timebis a timore no
 cturno: r a negotio pambulare i tenebr.
 Suggestit eni interdū abstinētia vt indu
 cat ipatiētia. Suggestit dare bonū exēplū
 alijs vt inducat ad vanā glām et similia.
 Quidā ho terat de die. i. apte r manifeste
 mala suggerendo: vt q^o tentat de luris
 homicidio: furto r similib⁹. Et ista ē sagit
 ta volās de die. Quidā ho de nocte r de
 die: q^o quādoq³ demō terat vtroz modo.
 Hā pmo tentat subtiliter r quasi rōnabili
 ter ingredit: sed postea facit ruere in aper
 tū malū. vñ in hoc diabolus simillis ē mā
 iore animali mōstruoso q^o dicit hēre faci
 em bonis: sibilū serpent: caudā scorpio
 nis: velocitatē auis volātis: r tres ordies
 dentiū. carnes aut hūanas appetit ad edē
 dū. Caput ē hz hois: r sibilū serpent: q^o
 pmo terat subtilē r quasi rōnabilif: hz tres
 ordines dentiū: q^o de trib⁹ tentat. s. de scu
 piscētia carnis. de cōcupiscentia oculoꝝ et
 supbia vite. Corp⁹ aut hz ledīs: q^o foriter
 detur: caudā ho scorpis: q^o i sine neq^{te}
 pungit: vt auis velocif dīscurrit: hominū
 carnes appetit. i. vt carnales hoēs violet
 r trucidet. Hec ē tertia tentatio vocaf dei
 montū meridianū: q^o s. tanq³ media ptici
 par primas duas. s. primā r secundā. **I**te
 scī viri teratiōes intuētēs muniūt se sicut
 aper cōtra venatores. Hā aper trib⁹ mo
 dis se munit: pmo duriorē pte corporis op
 ponēdo. Hā in latere suo dextro locus du
 rissimū hz: quē. s. semp oppōit venabulo p
 sequētis r tanq³ clypeū validū illū locū sē
 p obiect. Sic etia sancti viri h tentationū
 imper⁹ duriciē. i. asperitatē corpor⁹ obijci
 unt: s^m illō **P**s. xxiij. Ego aut cū mihi
 molesti essent inducbar cilicio: hūltabam
 in ieiunio aiām meā rē. **I**te aper se mu
 nit culmos suos. i. detes lōgos ad arbores
 aenēdo. Sciēs ei sibi imiere periculū acuit

culmos ad arbores eos fricās: r fricādo
 eos pbat si bñ scidit: quib⁹ postea p gla
 dijs vtēs omē q^o ferit laudādo dirūpit. **I**bi
 ergo culmi sūt virtutes penitētis que acu
 untur cū ad arbores fricant: q^o enim cul
 mos suos ad arbores fricare: est suas vir
 tutes pias sanctorū r fortū viroz vt tu
 tib⁹ cōparare. quib⁹ illoꝝ exēplo r ad op⁹
 feruētiores: r ad bellū acutiores reddant.
Ite aper se munit organum masticādo.
 Nam si dentes fricādo ad arbores hebe
 tes eos inuenit herbā organum quicite
 culus virtute masticādo dentes acuit: vt
 Zucen. ait: Organū itaq³ est verbus del
 culus masticatione. i. cōsideratione contra
 tentationes anima premunif. viuus est ef
 fmo dei et efficac⁹ et penetrabilior omi gla
 dio ancipiti. vel organū est diuina ptectio
 quā orādo q̄rere debem⁹ vt ei⁹ virtute vi
 res nostre contra teratiōes acutiores r for
 tiores reddantur. **I**tem tentationes car
 nis expugnare debemus exēplo cameli.
 Nam camelus tempore amoris solitudiez
 diligit r nullus preter pastorem aude ap
 propinquare ei. Et iterum quando feminā
 appetit: supra genua incuruatus incedit et
 paruz tunc comedit. Sic homo quādo car
 nali amore succenditur seu tentatione de
 bet se ad solitudinez orationis reducere et
 soli pastori christo se feruenter rēcomēdare
 r genuflexionibus deuotis corpus fatiga
 re: r cibi r potus parcitate carnem castiga
 re: vt. s. carnis ferat supbiaz: potus cibiq³
 parcitas. **I**tem tentationes carnales eti
 am repelluntur et vincuntur penitentia et
 seruoze meditationū et orationū. cuius ex
 exēplū apparet in bedo: q^o ei⁹ pelis que
 hispida est sicut dicit **P**lmi. sanat morsus
 venenosos si calida supallgetur: r pill ei⁹
 exusti suo odore fugāt serpētes. Quid au
 tem ē pelis hispida bedi nisi aspera peni
 tentia hominis terati. Bedus enim qui est
 animal iocandum et lasciuuz: signat ho
 minem carnaliter tentatum. eius igitur hi
 spida pelis: id est aspera penitentia carnis
 si calida: id est ex charitate facta que ē ca
 lor anime vitalis superponatur: id est con
 tra tentationes obijctur: morsus comm
 venenosos. i. mortiferos sanat. vñ **P**s. x
 xxiij. h remedio vtēs dicebat: Ego aut cū
 mihi molesti eēt inducbar ei. rē. **S**z q^o pū
 pcedētes ex pelle sūt cogitatiōes pceden

Libertus quintus

res ex mente. vñ qz pñll q̄ ex su pñuitate cor
 poris generant signat elemofynas q̄ saltē
 de supfluo dari debēt: s̄z illd Luc. 11. Qd̄
 supē dare elemofynā. vñ isti pñll aduſti. i.
 cogitatioēs feruētēs vñ elemofyne facte cū
 eharitatis amore: fugāt ſerpētēs. i. demo
 nes vñ cor tētatioēs. vñ de elemofyna dici
 tur Eccl. 11. 17. Sup ſcutū potētis r̄ sup lā
 ceā aduerſus inimicū tuū pugnabit p te.
 Et de feruore meditationū dicit Tob. 11.
 Incēso iecore. i. mēte p feruētēs cogitatio
 nes ſiue oratioēs ſu gabit demonū. **P**rez
 nota q̄ tētatioēs aliq̄s diſſipāt r̄ aliq̄s pur
 gāt. vñ ſūt ſiles fornicē q̄ plātās vaſtāt et
 vñ ſos purgāt. **H**ā formice flores r̄ germina
 corrodēdo violāt: fruct⁹ cōcūāt r̄ mādu
 cāt: r̄ hoib⁹ no cumētū p̄tāt. **S**ilr tētatio
 ones aliq̄s corūpūt r̄ diſſipāt flores cogi
 tationū: germina affectionū. r̄ euacuant a
 merito fructus opoz. r̄ ſic ſūt homi icanto
 r̄ neſciētī cā multaz leſionū. **A**t tamen for
 mice vñ ſos iuuāt. vñ dicit **P**llni. q̄ qñ vñ
 egrotāt q̄rūt fornicas r̄ deuorāt: r̄ ſic ſalu
 tē recipiūt. Sic hoib⁹ ſcētis tētatioēs ſūt ad
 p̄fectū r̄ ad purgationē ſiue liberationē vi
 tioz. vñ **I**ac. 1. **H**ūis vir q̄ ſuffert tē. **P**re
 nota q̄ tētatio diaboli a p̄ncipio eſt debil
 r̄ facilis ad reſiſtēdiū: ſ̄ poſtea i. p̄ceſſu diſ
 ficilis ē r̄ fort. **A**ſſimilat ei diabol⁹ vñ q̄
 hz caput inalidū: ſ̄ brachia hz fortiffima.
 Eſt q̄ velut caput vñ ipā ſuggeſtio diabo
 li: ſ̄ q̄ſt ei⁹ brachia ſūt ipā p̄cti opa: q̄ ſi bo
 minē captiūt difficillime dimittūt. **P**s. c.
 11. Conquafſabit capita. qz. **P**erenda ſūt
 ipā tētationū vitia.

Ca. CXV

Timēs ichoare
 penitētā ſilis ē aſino q̄ valde ti
 met irare aquā r̄ pedē ibi tiggere
 vñ p eā trāſſire: imo et nō libēter aſini trāſe
 unt p potē: r̄ marie ſi poſſint ibi aquas cō
 ſpicere: eo q̄ facile pariant. **V**iginē p̄tē ca
 pit⁹ debilitatē: p̄tē quā timēt de potē cade
 re. **H**ec bibūt de facili niſi ad locū vbi ſūt
 bibere aſſueti ad quē p̄tē ire ſiccō pede. **A**
 le timet aquā irare vñ trāſſire q̄ timet peni
 tētā ichoare vñ in ea p̄ſeuerare. **S**z ille ti
 met p potē aquā vidēt trāſſire q̄ timet ad re
 ligionē ei⁹ aſp̄itate p̄ſiderās ire. **Q**d̄ p̄tin
 git p̄pter debilitatē capiti. i. p̄ defectum
 ſenſus: r̄ iō tal nō vult ab aſſucta aqua. i.
 vita diſcedere: nec penitētā recipere: niſi quā

facillē poſſit ferre: **J**udicū. 11. **H**ūā poſ
 ſū deſerere dulcedinē meā fructuſq̄ ſuauiſ
 ſimos. **Ca. CXVI**

Tyrann⁹ ſimilis
 ē vnico. de q̄ **P**ll. dicit q̄ ē ſilis
 elephātī i capite: r̄ equo in corpore: in cau
 da **H**o aſſimilat apro: mugitū emittit gra
 uē: r̄ vnū cornu magnū hz in frōte duoz
 cubitoz. **H**āc ferā viuā capi poſſe negāt ſ̄
 violent. Sic tyrāni i capite. i. in mēte ſūt vt
 elephātes. ſ. p magnitudinē ſupble: in cor
 pore vt equi. ſ. p ſuruz lu rure: r̄ in cauda
 vt apr. p̄tē bzeuitatē potentē. **H**am aper
 turpē r̄ curuā caudā hz. **E**t ſilr potētia ty
 rānica r̄ dominū cōiſ hz ſinē celerē r̄ tur
 pē. **M**ugit⁹ grauis ē graue implū: qz. ſ. all
 is graua r̄ ipotabilia impāt. **C**ornu ma
 gnū eſt ſeuā p̄ſeucio quā iſerūt hoīs: p̄ci
 pue hīs q̄ eoz malignitatē nō p̄ſcētūt. **A**
 ut aut capi nō p̄tē p̄tē ipatētā. **E**t enī ſic
 dicit **H**re. vnico. m⁹ ſera oino idomita. vñ ſi
 fuerit capta teneri neq̄: qz tanq̄ impatiēs
 morte deficit. Sic tyrāni r̄ ſupbi poti⁹ ali
 q̄ p̄ſentūt occidit q̄ velint ſubijci alijs: vt
 ptz de hānibale q̄ bibit venenū: occidit ſe
 ipm ne videret ad dominū **R**omāoz. **C**o
 lo ſilr ſe occidit ne ceſari ſubderet. **I**tem
 tyrān⁹ p̄ſidēs eſt ſilis camelonti. de quo
Ariſto. dicit q̄ hz faciē ſic aial ex porco r̄ ſi
 mia: r̄ altera color ei⁹ qñ inſuflat in cor
 tum ei⁹. r̄ dicit **P**ll. q̄ nullū aial ē eo pauidi
 us: r̄ iō ſic mutat ſic color ei⁹. r̄ dicit q̄ ſi
 firmitate māſuetū ſe ſingit: cū tñ ſit rude
 le. **D**icit et q̄ huc aiali magna vis h̄ accipi
 tres ē data. **H**ā volātes eos ad ſe trahit r̄
 p̄bet eos alijs auib⁹ lacerādos. **D**icit etiaz
Ariſto. q̄ i morte ē turpis color: q̄ ſuis in
 vita ſit imagne venuſtat. **S**ic qz tyrāni ſi
 militudinē hñt porci p̄tē imūdicia vite. ſi
 militudinē nō ſimie p̄tē ſimulationē luſti
 cie. **H**ā ſimie cozp⁹ a facie hoīs ſc̄p̄it: ſ̄ ſi
 ne i defectu caude ſuā turpitudinē oñdit.
Sic tyrān⁹ i p̄ncipio regimīs vñ opis mā
 ſuetudinē r̄ luſticia ſingit: r̄ ſic ſc̄p̄it a fa
 cie hoīs: ſ̄ i cauda. i. i fine opis ſue tyrāni
 dis r̄ malicie turpitudinē d̄tegit r̄ oñdit:
 r̄ qñ h̄ aliq̄s aliqd̄ aurib⁹ ei⁹ iſuflat color
 ei⁹ ſat̄ velocit̄ impurat r̄ iſtāmā: r̄ vt plu
 rimū ex timore p̄cedit: qz oēs tyrāni ſunt
 pauidi ſciētēs ſe a mltiſ odio haberi. aliqñ
 tñ p̄tē vñ ipotētā ſingūt māſuetu diem

De anima

Abulatic

